Հայաստանի Հանրապետության հաշվեքննիչ պալատ

Բելառուսի Հանրապետության պետական վերահսկողության կոմիտե

Ղազախստանի Հանրապետության հանրապետական բյուջեի կատարման նկատմամբ վերահսկողության հարցերով հաշվիչ կոմիտե

Ղրղզստանի Հանրապետության հաշվիչ պալատ

Ռուսաստանի Դաշնության հաշվիչ պալատ

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՄԱՏԵՂ ՎԵՐԱՀՍԿԻՉ ՄԻՋՈՑԱՌՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

«Հայաստանի Հանրապետության հաշվեքննիչ պալատի, Բելառուսի Հանրապետության պետական վերահսկողության կոմիտեի, Ղազախստանի Հանրապետության հանրապետական բյուջեի կատարման նկատմամբ վերահսկողության հարցերով հաշվիչ կոմիտեի, Ղրղզստանի Հանրապետության հաշվիչ պալատի, Ռուսաստանի Դաշնության հաշվիչ պալատի կողմից համատեղ ստուգում՝ 2017 թվականին Հայաստանի Հանրապետության, Բելառուսի Հանրապետության, Ղազախստանի Հանրապետության, Ղրղզստանի Հանրապետության եւ Ռուսաստանի Դաշնության լիազորված մարմինների կողմից «Ներմուծման մաքսատուրքերի (համարժեք այլ տուրքերի, հարկերի եւ վճարների) գումարները հաշվեգրելու եւ բաշխելու, դրանք որպես եկամուտ անդամ պետությունների բյուջեներ փոխանցելու կարգի մասին» արձանագրության պահպանման նկատմամբ»

(հաստատված է Հայաստանի Հանրապետության հաշվեքննիչ պալատի,

Բելառուսի Հանրապետության պետական վերահսկողության կոմիտեի,

Ղազախստանի Հանրապետության հանրապետական բյուջեի կատարման նկատմամբ վերահսկողության հարցերով հաշվիչ կոմիտեի, Ղրղզստանի Հանրապետության հաշվիչ պալատի եւ Ռուսաստանի Դաշնության հաշվիչ պալատի կոլեգիաների (խորհուրդների, լիազորված անձանց) համատեղ նիստի որոշմամբ,

2018 թվականի նոյեմբերի 29-ի թիվ [62Կ(1283)] արձանագրություն)

1. **Համատեղ վերահսկիչ միջոցառում անցկացնելու հիմքերը**.

բոլոր կողմերի համար՝ «Ներմուծման մաքսատուրքերի (համարժեք այլ տուրքերի, հարկերի ու վճարների) գումարները հաշվեգրելու եւ բաշխելու, դրանք որպես եկամուտ անդամ պետությունների բյուջեներ փոխանցելու կարգի մասին» արձանագրության (2014 թվականի մայիսի 29-ի «Եվրասիական տնտեսական միության մասին» պայմանագրի թիվ 5 հավելված) 53-րդ կետը.

բոլոր կողմերի համար՝ «2018 թվականին Հայաստանի Հանրապետության հաշվեքննիչ պալատի, Բելառուսի Հանրապետության պետական վերահսկողության կոմիտեի, Ղազախստանի Հանրապետության հանրապետական բյուջեի կատարման նկատմամբ վերահսկողության հարցերով հաշվիչ կոմիտեի, Ղրղզստանի Հանրապետության հաշվիչ պալատի եւ Ռուսաստանի Դաշնության հաշվիչ պալատի կողմից համատեղ վերահսկիչ միջոցառում անցկացնելու մասին» համաձայնագիրը.

Հայաստանի Հանրապետության հաշվեքննիչ պալատի համար՝ Հայաստանի Հանրապետության վերահսկիչ պալատի 2018 թվականի տարեկան ծրագիրը.

Բելառուսի Հանրապետության պետական վերահսկողության կոմիտեի համար՝ Բելառուսի Հանրապետության պետական վերահսկողության կոմիտեի աշխատանքի պլանը՝ 2018 թվականի առաջին կիսամյակի համար.

Ղազախստանի Հանրապետության հաշվիչ պալատի համար՝ Պետական աուդիտի 2018 թվականի օբյեկտների ցանկը.

Ղրղզստանի Հանրապետության հաշվիչ պալատի համար՝ 2018 թվականի աուդիտորական գործունեության պլանը.

Ռուսաստանի Դաշնության հաշվիչ պալատի համար՝ Ռուսաստանի Դաշնության հաշվիչ պալատի 2018 թվականի աշխատանքի պլանը:

2. **Համատեղ վերահսկիչ միջոցառման առարկան**. լիազորված մարմինների գործունեությունը՝ ուղղված ներմուծման մաքսատուրքերի (համարժեք այլ տուրքերի, հարկերի եւ վճարների) գումարները հաշվեգրելու եւ բաշխելու կարգը Եվրասիական տնտեսական միությունում (այսուհետ՝ ԵԱՏՄ, Միություն) կիրառելուն:

3. **Համատեղ վերահսկիչ միջոցառման օբյեկտները**.

Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարություն (քաղ. Երեւան),

Բելառուսի Հանրապետության ֆինանսների նախարարություն (քաղ. Մինսկ),

Ղազախստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության գանձապետարանի կոմիտե (քաղ. Աստանա),

Ղրղզստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության կենտրոնական գանձապետարան (քաղ. Բիշքեկ),

Դաշնային գանձապետարանի միջտարածաշրջանային գործառնական վարչություն (քաղ. Մոսկվա),

լրացուցիչ տեղեկատվություն ստանալու համար նախատեսված օբյեկտները.

Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողով, Հայաստանի Հանրապետության պետական եկամուտների կոմիտե, Բելառուսի Հանրապետության պետական մաքսային կոմիտե, Ղազախստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության պետական եկամուտների կոմիտե, Ղրղզստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր պետական մաքսային ծառայություն, Դաշնային մաքսային ծառայություն:

4. **Համատեղ վերահսկիչ միջոցառում անցկացնելու ժամկետը**. 2018 թվականի մայիս-նոյեմբեր ամիսներ

5. **Համատեղ վերահսկիչ միջոցառման նպատակները**.

5.1. Ստուգել անդամ պետությունների բյուջեների միջեւ բաշխման ենթակա ներմուծման մաքսատուրքերի (համարժեք այլ տուրքերի, հարկերի եւ վճարների) գումարներն անդամ պետությունների լիազորված մարմինների կողմից մյուս անդամ պետությունների հաշիվներին փոխանցելու ամբողջականությունն ու ժամանակին կատարելը.

5.2. Ստուգել յուրաքանչյուր անդամ պետության համար սահմանված՝ ներմուծման մաքսատուրքերի (համարժեք այլ տուրքերի, հարկերի եւ վճարների) գումարները բաշխելու նորմատիվների պահպանումը լիազորված մարմինների կողմից.

5.3. Վերլուծել ներմուծման մաքսատուրքերի (համարժեք այլ տուրքերի, հարկերի եւ վճարների) գումարները հաշվեգրելու եւ բաշխելու կարգի՝ Միությունում գործարկելու արդյունքները:

6. **Գործունեության ստուգվող ժամանակահատվածը**. 2017 թվական:

7. **Համատեղ վերահսկիչ միջոցառման արդյունքները**.

7.1. **Անդամ պետությունների կողմից «Ներմուծման մաքսատուրքերի (համարժեք այլ տուրքերի, հարկերի եւ վճարների) գումարները հաշվեգրելու եւ բաշխելու, դրանք որպես եկամուտ անդամ պետությունների բյուջեներ փոխանցելու կարգի մասին» արձանագրության («Եվրասիական տնտեսական միության մասին» պայմանագրի թիվ 5 հավելված) (այսուհետ՝ Արձանագրություն) այն դրույթի պահպանումը, որը վերաբերում է մաքսատուրքերն ազգային արժույթով այն անդամ պետության լիազորված մարմնի միասնական հաշվին հաշվեգրելուն, որտեղ դրանք ենթակա են վճարման (Արձանագրության 3-րդ կետ): Ներմուծման մաքսատուրքերի գումարները հաշվեգրելու եւ բաշխելու կարգի կիրառումը ներմուծման**

մաքսատուրքերի գումարի նկատմամբ հաշվարկված տույժերի (տոկոսների) գումարների մասով (Արձանագրության 1-ին կետ):

Արձանագրության 3-րդ կետին համապատասխան՝ 2017 թվականին ԵԱՏՄ անդամ պետությունների լիազորված մարմինների կողմից ներմուծման մաքսատուրքերի, ինչպես նաեւ ներմուծման մաքսատուրքերի գումարի նկատմամբ հաշվարկված տույժերի գումարների հաշվեգրումն իրականացվել է ազգային արժույթով այն անդամ պետության լիազորված մարմնի միասնական հաշվին, որտեղ դրանք ենթակա են եղել վճարման՝ մաքսային իրավահարաբերությունները կարգավորող եւ Միության իրավունքի մաս կազմող միջազգային պայմանագրերին ու ակտերին համապատասխան:

Հայաստանի Հանրապետությունում ներմուծման մաքսատուրքերի մուտքերը 2017 թվականին կազմել են 43 766 490,3 հազ. դրամ, որոնք բաշխվել են հետեւյալ կերպ.

Հայաստանի Հանրապետության բյուջե՝ 533 951,2 հազ. դրամ,

Բելառուսի Հանրապետության բյուջե՝ 1 995 752,0 հազ. դրամ,

Ղազախստանի Հանրապետության բյուջե՝ 3 087 725,9 հազ. դրամ,

Ղրղզստանի Հանրապետության բյուջե՝ 831 563,3 հազ. դրամ,

Ռուսաստանի Դաշնության բյուջե՝ 37 317 497,9 հազ. դրամ:

Անդամ պետություններից ներմուծման մաքսատուրքերի մուտքերը 2017 թվականին կազմել են 67 420 631,9 հազ. դրամ, այդ թվում՝

Բելառուսի Հանրապետությունից՝ 3 704 460,8 հազ. դրամ,

Ղազախստանի Հանրապետությունից՝ 3 378 174,0 հազ. դրամ,

Ղրղզստանի Հանրապետությունից՝ 1 056 053,2 հազ. դրամ,

Ռուսաստանի Դաշնությունից՝ 59 281 943,9 հազ. դրամ:

Բելառուսի Հանրապետությունում ներմուծման մաքսատուրքերի մուտքերը 2017 թվականին կազմել են 1 217 345,9 հազ. բել. ռուբլի, որոնք բաշխվել են հետեյալ կերպ.

Հայաստանի Հանրապետության բյուջե՝ 14 851,6 հազ. բել. ռուբլի,

Բելառուսի Հանրապետության բյուջե՝ 55 511,0 հազ. բել. ռուբլի,

Ղազախստանի Հանրապետության բյուջե՝ 85 883,7 հազ. բել. ռուբլի,

Ղրղզստանի Հանրապետության բյուջե՝ 23 129,6 հազ. բել. ռուբլի,

Ռուսաստանի Դաշնության բյուջե՝ 1 037 970,0 հազ. բել. ռուբլի:

Անդամ պետություններից ներմուծման մաքսատուրքերի մուտքերը 2017 թվականին կազմել են 969 810,5 հազ. բել. ռուբլի, այդ թվում՝

Հայաստանի Հանրապետությունից՝ 8 006,2 հազ. բել. ռուբլի,

Ղազախստանի Հանրապետությունից՝ 55 622,9 հազ. բել. ռուբլի,

Ղրղզստանի Հանրապետությունից՝ 15 853,2 հազ. բել. ռուբլի,

Ռուսաստանի Դաշնությունից՝ 890 328,2 հազ. բել. ռուբլի:

Ղազախստանի Հանրապետությունում ներմուծման մաքսատուրքերի մուտքերը 2017 թվականին կազմել են 206 078 282,5 հազ. տենգե, որոնք բաշխվել են հետեյալ կերպ.

Հայաստանի Հանրապետության բյուջե՝ 2 287 468,9 հազ. տենգե,

Բելառուսի Հանրապետության բյուջե՝ 9 397 169,7 հազ. տենգե,

Ղազախստանի Հանրապետության բյուջե՝ 14 652 165,9 հազ. տենգե,

Ղրղզստանի Հանրապետության բյուջե՝ 3 915 487,4 հազ. տենգե,

Ռուսաստանի Դաշնության բյուջե՝ 175 825 990,6 հազ. տենգե:

Անդամ պետություններից ներմուծման մաքսատուրքերի մուտքերը 2017 թվականին կազմել են 253 200 658,6 հազ. տենգե, այդ թվում՝

Հայաստանի Հանրապետության կողմից բաշխված՝ 2 093 205,9 հազ. տենգե,

Բելառուսի Հանրապետության կողմից բաշխված՝ 14 483 111,2 հազ. տենգե,

Ղրղզստանի Հանրապետության կողմից բաշխված՝ 4 139 494,9 հազ. տենգե,

Ռուսաստանի Դաշնության կողմից բաշխված՝ 232 484 846,6 հազ. տենգե:

Ղրղզստանի Հանրապետությունում ներմուծման մաքսատուրքերի մուտքերը 2017 թվականին կազմել են 12 390 164,4 հազ. սոմ, որոնք բաշխվել են հետեւյալ կերպ.

Հայաստանի Հանրապետության բյուջե՝ 151 160,0 հազ. սոմ,

Բելառուսի Հանրապետության բյուջե՝ 564 991,5 հազ. սոմ,

Ղազախստանի Հանրապետության բյուջե՝ 874 126,1 հազ. սոմ,

Ղրղզստանի Հանրապետության բյուջե՝ 235 413,1 հազ. սոմ,

Ռուսաստանի Դաշնության բյուջե՝ 10 564 473,7 հազ. սոմ:

Անդամ պետություններից ներմուծման մաքսատուրքերի մուտքերը 2017 թվականին կազմել են 14 980 910,8 հազ. սոմ, այդ թվում՝

Հայաստանի Հանրապետությունից՝ 118 613,4 հազ. սոմ,

Բելառուսի Հանրապետությունից՝ 823 532,6 հազ. սոմ,

Ղազախստանի Հանրապետությունից՝ 824 814,2 հազ. սոմ,

Ռուսաստանի Դաշնությունից՝ 13 213 950,6 հազ. սոմ:

Ռուսաստանի Դաշնությունում ներմուծման մաքսատուրքերի մուտքերը 2017 թվականին կազմել են 588 461 197,6 հազ. ռուս. ռուբլի, որոնք բաշխվել են հետեւյալ կերպ.

Հայաստանի Հանրապետության բյուջե՝ 7 179 226,6 հազ. ռուս. ռուբլի,

Բելառուսի Հանրապետության բյուջե՝ 26 833 830,6 հազ. ռուս. ռուբլի,

Ղազախստանի Հանրապետության բյուջե՝ 41 515 937,5 հազ. ռուս. ռուբլի,

Ղրղզստանի Հանրապետության բյուջե՝ 11 180 762,8 հազ. ռուս. ռուբլի,

Ռուսաստանի Դաշնության բյուջե՝ 501 751 440,1 հազ. ռուս. ռուբլի:

Անդամ պետություններից ներմուծման մաքսատուրքերի մուտքերը 2017 թվականին կազմել են 76 103 679,2 հազ. ռուս. ռուբլի, այդ թվում՝

Հայաստանի Հանրապետությունից՝ 4 513 435,9 հազ. ռուս. ռուբլի,

Բելառուսի Հանրապետությունից՝ 31 278 746,3 հազ. ռուս. ռուբլի,

Ղազախստանի Հանրապետությունից՝ 31 385 289,0 հազ. ռուս. ռուբլի,

Ղրղզստանի Հանրապետությունից՝ 8 926 208,0 հազ. ռուս. ռուբլի:

7.2. **Լիազորված մարմնի միասնական հաշվին մուտքագրված ներմուծման մաքսատուրքերի մասով վճարումների հաշվանցում կատարելու կարգի կազմակերպումն անդամ պետությունների լիազորված մարմինների կողմից** (**Արձանագրության 3-րդ կետ**):

Արձանագրության 3-րդ կետին համապատասխան՝ ներմուծման մաքսատուրքերի վճարման դիմաց կարող են հաշվանցվել հարկեր եւ վճարներ, ինչպես նաեւ անդամ պետության օրենսդրությանը համապատասխան վճարման ենթակա այլ վճարումներ (բացառությամբ հատուկ, հակագնագցման եւ փոխհատուցման տուրքերի), որոնք մուտքագրվել են լիազորված մարմնի միասնական հաշվին: Ընդ որում, ներմուծման մաքսատուրքերը չեն կարող հաշվանցվել այլ վճարումների դիմաց՝ բացառությամբ այնպիսի հաշվանցման, որը կատարվում է մաքսային վճարների, հատուկ, հակագնագցման եւ փոխհատուցման տուրքերի, ինչպես նաեւ տույժերի (տոկոսների) վճարման մասով վճարողների պարտքի մարման դիմաց:

Հայաստանի Հանրապետությունում ներմուծման մաքսատուրքերի համար վճարների հաշվանցումների ընդհանուր գումարը 2017 թվականին կազմել է 2 329,2 հազ. դրամ:

Հայաստանի Հանրապետության հաշվեքննիչ պալատի 2018 թվականի հունիսի 29-ի թիվ ՎՊԵ-74 հարցմամբ Հայաստանի Հանրապետության պետական եկամուտների կոմիտեի կողմից ներկայացված եւ ներմուծման մաքսատուրքերի մասով գումարների հաշվանցումներ կատարելու համար հիմք ծառայած փաստաթղթերի պատճենների ստուգման արդյունքում խախտումներ չեն արձանագրվել:

Բելառուսի Հանրապետությունում ներմուծման մաքսատուրքերի համար վճարների հաշվանցումների ընդհանուր գումարը 2017 թվականին կազմել է 11 589,4 հազ. բել. ռուբլի:

Բելառուսի Հանրապետության պետական վերահսկողության կոմիտեի 2018 թվականի հունիսի 8-ի թիվ 03/04-2353 հարցմամբ Բելառուսի Հանրապետության պետական մաքսային կոմիտեի կողմից ներկայացված եւ ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների հաշվանցումներ կատարելու համար հիմք ծառայած փաստաթղթերի պատճենների ստուգման արդյունքում խախտումներ չեն արձանագրվել:

Ղազախստանի Հանրապետությունում ներմուծման մաքսատուրքերի համար վճարների հաշվանցումների ընդհանուր գումարը 2017 թվականին կազմել է 278 298,6 հազ. տենգե:

Ղազախստանի Հանրապետության հանրապետական բյուջեի կատարման նկատմամբ վերահսկողության հարցերով հաշվիչ կոմիտեի 2018 թվականի մայիսի 30-ի թիվ 9-5-2-37/2065-И հարցմամբ Ղազախստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության պետական եկամուտների կոմիտեի կողմից ներկայացված եւ ներմուծման մաքսատուրքերի հաշվանցումներ կատարելու համար հիմք ծառայած փաստաթղթերի պատճենների ստուգման արդյունքում խախտումներ չեն արձանագրվել:

Ղրղզստանի Հանրապետությունում ներմուծման մաքսատուրքերի համար վճարների հաշվանցումների ընդհանուր գումարը 2017 թվականին կազմել է 19 738,5 հազ. սոմ:

Ղրղզստանի Հանրապետության հաշվիչ պալատի 2018 թվականի մայիսի 21-ի թիվ 02/800 հարցմամբ Ղրղզստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր պետական մաքսային ծառայության կողմից ներկայացված եւ ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների հաշվանցումներ կատարելու համար հիմք ծառայած փաստաթղթերի պատճենների ստուգման արդյունքում խախտումներ չեն արձանագրվել:

Ռուսաստանի Դաշնությունում ներմուծման մաքսատուրքերի համար վճարների հաշվանցումների ընդհանուր գումարը 2017 թվականին կազմել է 89 752,70 հազ. ռուս. ռուբլի:

Ռուսաստանի Դաշնության հաշվիչ պալատի 2018 թվականի հունիսի 19-ի թիվ ЗИ 03-133/03-01 հարցմամբ Դաշնային մաքսային ծառայության կողմից ներկայացված եւ ներմուծման մաքսատուրքերի հաշվանցումներ կատարելու համար հիմք ծառայած փաստաթղթերի պատճենների ստուգման արդյունքում խախտումներ չեն արձանագրվել:

7.3. **Յուրաքանչյուր անդամ պետության լիազորված մարմնի կողմից մուտքերի առանձին հաշվառման կազմակերպումը. այդ մուտքերի առանձին արտացոլումը յուրաքանչյուր անդամ պետության բյուջեի կատարման մասին հաշվետվության մեջ** (**Արձանագրության** 5-**րդ կետ**):

Արձանագրության 5-րդ կետով սահմանված՝ լիազորված մարմնի միասնական հաշվին ներմուծման մաքսատուրքերի մուտքերի (վերադարձերի, պարտքի մարման դիմաց հաշվանցումների) գումարների, այլ անդամ պետությունների արտարժութային հաշիվներին փոխանցված՝ բաշխված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների, տվյալ անդամ պետության կողմից ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների բաշխումից ստացված եկամուտների՝

տվյալ անդամ պետության բյուջե հաշվեգրված գումարների, այլ անդամ պետություններից անդամ պետության բյուջե մուտքագրված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների առանձին հաշվառման եւ յուրաքանչյուր անդամ պետության բյուջեի կատարման մասին հաշվետվության մեջ արտացոլման կազմակերպման մասով Բելառուսի Հանրապետության, Ղազախստանի Հանրապետության եւ Ռուսաստանի Դաշնության լիազորված մարմիններում 2017 թվականին խախտումներ չեն արձանագրվել:

Դրա հետ մեկտեղ, Հայաստանի Հանրապետության 2017 թվականի պետական բյուջեի կատարման մասին հաշվետվության մեջ նշված են 68 585 910,6 հազ. դրամի չափով անդամ պետությունների կողմից ներմուծման մաքսատուրքերից մուտքեր, որոնց գումարի մեջ մտնում են 631 327,6 հազ. դրամի չափով հատուկ հակագնագցման եւ փոխհատուցման տուրքերի մուտքերը:

Այսպիսով, Հայաստանի Հանրապետության 2017 թվականի պետական բյուջեի կատարման մասին հաշվետվության մեջ Արձանագրության 5-րդ կետի խախտմամբ առանձին արտացոլված չեն 67 954 583,0 հազ. դրամի չափով ներմուծման մաքսատուրքերի մուտքերի (վերադարձերի, պարտքի մարման դիմաց հաշվանցումների) գումարները:

Ղրղզստանի Հանրապետությունում 2017 թվականի պետական բյուջեի կատարման մասին հաշվետվության մեջ Արձանագրության 5-րդ կետի խախտմամբ առանձին արտացոլված չեն ներմուծման մաքսատուրքերի մուտքերի (վերադարձերի, պարտքի մարման դիմաց հաշվանցումների) գումարները, ինչպես նաեւ այլ անդամ պետությունների հաշիվներին արտարժույթով փոխանցված՝ բաշխված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարները:

7.4. **Անդամ պետության լիազորված մարմնի միասնական հաշվին օրացուցային տարվա վերջին աշխատանքային օրվա ընթացքում մուտքագրված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների արտացոլումը բյուջեի կատարման մասին հաշվետվության մեջ**: **Օրացուցային տարվա վերջին աշխատանքային օրվա ընթացքում բաշխված ներմուծման**

մաքսատուրքերի գումարների փոխանցման ժամկետների պահպանումը: **Այդ գումարների**, **ինչպես նաեւ օրացուցային տարվա վերջին աշխատանքային օրվա ընթացքում մյուս անդամ պետությունների լիազորված մարմինների կողմից անդամ պետության բյուջե մուտքագրված ներմուծման մաքսատուրքերի բաշխումից ստացված եկամուտների արտացոլումը բյուջեի կատարման մասին հաշվետվության մեջ** (**Արձանագրության** 6-**րդ կետ**)**:**

Արձանագրության 6-րդ կետի համաձայն՝ անդամ պետության լիազորված մարմնի միասնական հաշվին օրացուցային տարվա վերջին աշխատանքային օրվա ընթացքում մուտքագրված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարներն արտացոլվում են տվյալ անդամ պետության՝ հաշվետու տարվա բյուջեի կատարման մասին հաշվետվության մեջ:

Անդամ պետության օրացուցային տարվա վերջին աշխատանքային օրվա ընթացքում բաշխված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարները փոխանցվում են տվյալ անդամ պետության բյուջե եւ մյուս անդամ պետությունների արտարժութային հաշիվներին ոչ ուշ, քան անդամ պետության ընթացիկ տարվա երկրորդ աշխատանքային օրվանից ոչ ուշ, ինչպես նաեւ արտացոլվում են հաշվետու տարվա բյուջեի կատարման մասին հաշվետվության մեջ:

Մյուս անդամ պետությունների օրացուցային տարվա վերջին աշխատանքային օրվա ընթացքում մյուս անդամ պետությունների լիազորված մարմինների կողմից տվյալ անդամ պետության բյուջե մուտքագրված՝ ներմուծման մաքսատուրքերի բաշխումից ստացված եկամուտներն արտացոլվում են ընթացիկ տարվա բյուջեի կատարման մասին հաշվետվության մեջ:

Հայաստանի Հանրապետությունում 2017 թվականի վերջին աշխատանքային օրվա ընթացքում (2017 թվականի դեկտեմբերի 29) բաշխման ենթակա ներմուծման մաքսատուրքերի գումարը կազմել է 204 794,1 հազ. դրամ, որը 2017 թվականի հունվարի 8-ին բաշխվել է եւ 2018 թվականի հունվարի 8-ին (2018 թվականի առաջին աշխատանքային օրը) փոխանցվել է.

Հայաստանի Հանրապետության բյուջե՝ 2 498,5 հազ. դրամ,

Բելառուսի Հանրապետության բյուջե՝ 9 338,6 հազ. դրամ,

Ղազախստանի Հանրապետության բյուջե՝ 14 448,2 հազ. դրամ,

Ղրղզստանի Հանրապետության բյուջե՝ 3 891,1 հազ. դրամ,

Ռուսաստանի Դաշնության բյուջե՝ 174 617,7 հազ. դրամ:

2017 թվականի վերջին աշխատանքային օրվա (2017 թվականի դեկտեմբերի 29) ընթացքում բաշխված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարներն արտացոլված են 2017 թվականի պետական բյուջեի կատարման մասին հաշվետվության մեջ:

2017 թվականի վերջին աշխատանքային օրվա ընթացքում ներմուծման մաքսատուրքերի բաշխումից ստացված եկամուտները, որոնք մուտքագրվել են Հայաստանի Հանրապետության բյուջե որպես եկամուտ՝ Բելառուսի Հանրապետության լիազոր մարմիններից՝ 48,0 հազ. բել. ռուբլու չափով, Ղազախստանի Հանրապետության լիազոր մարմիններից՝ 7 815,4 հազ. տենգեի չափով, Ղրղզստանի Հանրապետության լիազոր մարմիններից՝ 629,5 հազ. սոմի չափով, Ռուսաստանի Դաշնության լիազոր մարմիններից՝ 2,9 հազ. ռուս. ռուբլու չափով, ենթակա են արտացոլման 2018 թվականի հանրապետական բյուջեի կատարման մասին հաշվետվության մեջ:

Բելառուսի Հանրապետությունում 2017 թվականի վերջին աշխատանքային օրվա ընթացքում (2017 թվականի դեկտեմբերի 29) բաշխման ենթակա ներմուծման մաքսատուրքերի գումարը կազմել է 3 937,1 հազ. բել. ռուբլի, որը 2018 թվականի հունվարի 3-ին (2018 թվականի առաջին աշխատանքային օրը) բաշխվել եւ փոխանցվել է.

Հայաստանի Հանրապետության բյուջե՝ 48,0 հազ. բել. ռուբլի,

Բելառուսի Հանրապետության բյուջե՝ 179,5 հազ. բել. ռուբլի,

Ղազախստանի Հանրապետության բյուջե՝ 277,8 հազ. բել. ռուբլի,

Ղրղզստանի Հանրապետության բյուջե՝ 74,8 հազ. բել. ռուբլի,

Ռուսաստանի Դաշնության բյուջե՝ 3 357,0 հազ. բել. ռուբլի:

2017 թվականի վերջին աշխատանքային օրվա (2017 թվականի դեկտեմբերի 29) նշված ներմուծման մաքսատուրքերն արտացոլված են 2017 թվականի հանրապետական բյուջեի կատարման մասին հաշվետվության մեջ:

2017 թվականի վերջին աշխատանքային օրվա ընթացքում ներմուծման մաքսատուրքերի բաշխումից ստացված եկամուտները, որոնք մուտքագրվել են Բելառուսի Հանրապետության հանրապետական բյուջե որպես եկամուտ՝ Հայաստանի Հանրապետության լիազոր մարմիններից՝ 9 338,6 հազ. դրամի չափով, Ղազախստանի Հանրապետության լիազոր մարմիններից՝ 32 106,3 հազ. տենգեի չափով, Ղրղզստանի Հանրապետության լիազոր մարմիններից՝ 2 042,8 հազ. սոմի չափով, Ռուսաստանի Դաշնության լիազոր մարմիններից՝ 40 769,6 հազ. ռուս. ռուբլու չափով, ենթակա են արտացոլման 2018 թվականի հանրապետական բյուջեի կատարման մասին հաշվետվության մեջ:

Ղազախստանի Հանրապետությունում 2017 թվականի վերջին աշխատանքային օրվա (2017 թվականի դեկտեմբերի 29) ընթացքում բաշխման ենթակա ներմուծման մաքսատուրքերի գումարը կազմել է 704,086.2 հազ. տենգե, որը 2017 թվականի դեկտեմբերի 29-ին բաշխվել է անդամ պետությունների բյուջեներ: Ներմուծման մաքսատուրքերի բաշխված գումարը փոխանցվել է.

Ղազախստանի Հանրապետության բյուջե՝ 50 060,5 հազ. տենգե (2017 թվականի դեկտեմբերի 29),

Հայաստանի Հանրապետության բյուջե՝ 7 815,4 հազ. տենգե (2018 թվականի հունվարի 3),

Բելառուսի Հանրապետության բյուջե՝ 32 106,3 հազ. տենգե (2018 թվականի հունվարի 3),

Ղրղզստանի Հանրապետության բյուջե՝ 13 377,6 հազ. տենգե (2018 թվականի հունվարի 3),

Ռուսաստանի Դաշնության բյուջե՝ 600 726,4 հազ. տենգե (2018 թվականի հունվարի 3):

2017 թվականի վերջին աշխատանքային օրվա (2017 թվականի դեկտեմբերի 29) նշված ներմուծման մաքսատուրքերն արտացոլված են 2017 թվականի հանրապետական բյուջեի կատարման մասին հաշվետվության մեջ:

2017 թվականի վերջին աշխատանքային օրվա ընթացքում ներմուծման մաքսատուրքերի բաշխումից ստացված եկամուտները, որոնք մուտքագրվել են հանրապետական բյուջե՝ Հայաստանի Հանրապետության լիազոր մարմիններից՝ 14 448,2 հազ. դրամի չափով, Բելառուսի Հանրապետության լիազոր մարմիններից՝ 277,8 հազ. բել. ռուբլու չափով, Ղրղզստանի Հանրապետության լիազոր մարմիններից՝ 6 800,7 հազ. սոմի չափով, Ռուսաստանի Դաշնության լիազոր մարմիններից՝ 63 093,4 հազ. ռուս. ռուբլու չափով, ենթակա են արտացոլման 2018 թվականի հանրապետական բյուջեի կատարման մասին հաշվետվության մեջ:

Ղրղզստանի Հանրապետությունում 2017 թվականի վերջին աշխատանքային օրվա (2017 թվականի դեկտեմբերի 30) ընթացքում բաշխման ենթակա ներմուծման մաքսատուրքերի գումարը կազմել է 51 597,0 հազ. սոմ:

Նշված ներմուծման մաքսատուրքերը 2018 թվականի հունվարի 2-ին (2018 թվականի առաջին աշխատանքային օրը) բաշխվել են անդամ պետությունների բյուջեներ: Ներմուծման մաքսատուրքերի բաշխված գումարները փոխանցվել են.

Ղրղզստանի Հանրապետության բյուջե՝ 980,3 հազ. սոմ,

Հայաստանի Հանրապետության բյուջե՝ 629,5 հազ. սոմ,

Բելառուսի Հանրապետության բյուջե՝ 2 352,8 հազ. սոմ,

Ղազախստանի Հանրապետության բյուջե՝ 3 640,2 հազ. սոմ,

Ռուսաստանի Դաշնության բյուջե՝ 43 994,2 հազ. սոմ:

2017 թվականի վերջին աշխատանքային օրվա ընթացքում ներմուծման մաքսատուրքերի բաշխումից ստացված եկամուտները, որոնք մուտքագրվել են հանրապետական բյուջե՝ Հայաստանի Հանրապետության լիազոր մարմիններից՝ 3 891,1 հազ. դրամի չափով, Բելառուսի Հանրապետության լիազոր մարմիններից՝ 74,8 հազ. բել. ռուբլու չափով, Ռուսաստանի Դաշնության լիազոր մարմիններից՝ 16 987,3 հազ. ռուս. ռուբլու չափով, Ղազախստանի Հանրապետության լիազոր մարմիններից՝ 13 377,6 հազ. տենգեի չափով, ենթակա են արտացոլման 2018 թվականի հանրապետական բյուջեի կատարման մասին հաշվետվության մեջ:

Ռուսաստանի Դաշնությունում 2017 թվականի վերջին աշխատանքային օրվա (2017 թվականի դեկտեմբերի 30) ընթացքում ԴԳ-ի միջտարածաշրջանային գործառնական վարչության առանձին հաշվին մուտքագրված եւ բաշխման ենթակա ներմուծման մաքսատուրքերի գումարը կազմել է 238,5 հազ. ռուս. ռուբլի: Ներմուծման մաքսատուրքերի նշված գումարը 2018 թվականի հունվարի 10-ին (ռուսաստանյան կողմի երկրորդ աշխատանքային օրը) բաշխվել եւ փոխանցվել է.

Հայաստանի Հանրապետության բյուջե՝ 2,9 հազ. ռուս. ռուբլի,

Բելառուսի Հանրապետության բյուջե՝ 10,9 հազ. ռուս. ռուբլի,

Ղազախստանի Հանրապետության բյուջե՝ 16,8 հազ. ռուս. ռուբլի,

Ղրղզստանի Հանրապետության բյուջե՝ 4,6 հազ. ռուս. ռուբլի,

Ռուսաստանի Դաշնության բյուջե՝ 203,3 հազ. ռուս. ռուբլի:

Անդամ պետությունների լիազորված մարմինների կողմից փոխանցված՝ 2017 թվականի վերջին աշխատանքային օրվա ընթացքում (դեկտեմբերի 29) ներմուծման մաքսատուրքերի բաշխումից ստացված եկամուտները, որոնք մուտքագրվել են դաշնային բյուջե՝ Հայաստանի Հանրապետության լիազոր մարմիններից՝ 174 617,6 հազ. դրամի չափով, Բելառուսի Հանրապետության լիազոր մարմիններից՝ 3 356,9 հազ. բել. ռուբլու չափով, Ղազախստանի

Հանրապետության լիազոր մարմիններից՝ 600 726,4 հազ. տենգեի չափով, Ղրղզստանի Հանրապետության լիազոր մարմիններից՝ 43 994,2 հազ. սոմի չափով, ենթակա են արտացոլման Ռուսաստանի Դաշնության 2018 թվականի դաշնային բյուջեի կատարման մասին հաշվետվության մեջ:

7.5. **Անդամ պետությունների բյուջեների միջեւ բաշխման ոչ ենթակա ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների հաշվառման կազմակերպումը եւ հաշվեգրման հիմնավորվածությունը**:

Արձանագրությունը մշակվել է «Եվրասիական տնտեսական միության մասին» պայմանագրի 26-րդ հոդվածին համապատասխան եւ դրանով սահմանվում է ներմուծման այն մաքսատուրքերի գումարների հաշվեգրման եւ անդամ պետությունների միջեւ բաշխման կարգը, որոց վճարման պարտավորությունը, Միության մաքսային տարածք ներմուծվող ապրանքների հետ կապված, առաջացել է 2010 թվականի սեպտեմբերի 1-ից:

Հայաստանի Հանրապետությունում 2017 թվականին չբաշխվող ներմուծման մաքսատուրքերի մուտքերի գումարը հանրապետական բյուջե կազմել է 3 978 869,3 հազ. դրամ:

2016 թվականի հետ համեմատած՝ 2017 թվականին նշված մուտքերն աճել են 1,6 անգամ (2016 թվականին՝ 2 449 092,40 հազ. դրամ):

Հայաստանի Հանրապետության հաշվեքննիչ պալատի 2018 թվականի հունիսի 29-ի թիվ ՎՊԵ-74 հարցմամբ Հայաստանի Հանրապետության պետական եկամուտների կոմիտեի կողմից ներկայացված եւ ներմուծման մաքսատուրքերի՝ անդամ պետությունների բյուջեների միջեւ չբաշխման համար հիմք ծառայած փաստաթղթերի պատճենների ստուգման արդյունքում խախտումներ չեն արձանագրվել:

Բելառուսի Հանրապետությունում 2017 թվականին չբաշխվող ներմուծման մաքսատուրքերի մուտքերի գումարը հանրապետական բյուջե կազմել է 75,7 հազ. բել. ռուբլի:

2016 թվականի հետ համեմատած՝ 2017 թվականին նշված մուտքերը նվազել են 1,8 անգամ (2016 թվականին՝ 135,8 հազ. բել. ռուբլի):

Բելառուսի Հանրապետության պետական վերահսկողության կոմիտեի 2018 թվականի հունիսի 8-ի թիվ 03/04-2353 հարցմամբ Բելառուսի Հանրապետության պետական մաքսային կոմիտեի կողմից ներկայացված եւ ներմուծման մաքսատուրքերի՝ անդամ պետությունների բյուջեների միջեւ չբաշխման համար հիմք ծառայած փաստաթղթերի պատճենների ստուգման արդյունքում խախտումներ չեն արձանագրվել:

Ղազախստանի Հանրապետությունում 2017 թվականին չբաշխվող ներմուծման մաքսատուրքերի մուտքերի գումարը հանրապետական բյուջե կազմել է 1 455 592,0 հազ. տենգե:

2016 թվականի հետ համեմատած՝ 2017 թվականին նշված մուտքերը նվազել են 2,9 անգամ (2016 թվականին՝ 4 241 139,9 հազ. տենգե):

Ղազախստանի Հանրապետության հանրապետական բյուջեի կատարման նկատմամբ վերահսկողության հարցերով հաշվիչ կոմիտեի 2018 թվականի մայիսի 30-ի թիվ 9-5-2-37/2065-И հարցմամբ Ղազախստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության պետական եկամուտների կոմիտեի կողմից ներկայացված՝ Միության մաքսային սահմանով տեղափոխված ապրանքների մաքսային ձեւակերպումների վերաբերյալ փաստաթղթերի ստուգման ընթացքում արձանագրվել է հետեւյալը:

Հայտնաբերվել են 2017 թվականին հետեւյալ կազմակերպությունների կողմից 2010 թվականի սեպտեմբերի 1-ից հետո ներմուծված ապրանքների մասով 124 928,3 հազ. տենգե գումարի ներմուծման մաքսատուրքերը բյուջետային դասակարգման չբաշխվող ծածկագրով հաշվեգրելու երեք դեպք. «ԿԱՐԱԶԱԳԱՆԱԿ ՊԵՏՐՈԼԻՈՒՄ ՌՊԵՐԵՅԹԻՆԳ Բ.Վ.» ՓԲԸ, «ՊԵՏՐՈԿԱԶԱԽՍՏԱՆ ԿՈՒՄԿՈԼ ՌԵՍՈՐՍԻԶ» ԲԸ:

Տուրքերի նշված գումարը չի բաշխվել եւ չի փոխանցվել ԵԱՏՄ անդամ պետությունների բյուջեներ, ինչը համարվում է Արձանագրությամբ սահմանված՝

անդամ պետությունների միջեւ ներմուծման այն մաքսատուրքերի գումարները հաշվեգրելու եւ բաշխելու կարգի խախտում, որոնք վճարելու պարտավորությունը, Միության մաքսային տարածք ներմուծվող ապրանքների հետ կապված, առաջացել է 2010 թվականի սեպտեմբերի 1-ից:

2017 թվականին 106112 բյուջետային դասակարգման ծածկագրով (այսուհետ՝ ԲԴԾ) մուտքագրված՝ բաշխման եւ փոխանցման ենթակա ներմուծման մաքսատուրքերի վերաբերյալ տեղեկությունները ներկայացված են աղյուսակում.

Համարը՝ ը/կ	Ամսաթիվը	Փաստաթղթի համարը	Վճարողի անվանումը, (ՀՎՀՀ)	Գումարը (տենգե)	Հայտարարագրի համարը, ապրանքի անվանումը
1.	25.08.2017	000558011	«ԿԱՐԱՉԱԳԱՆԱԿ ՊԵՏՐՈԼԻՈՒՄ ՌՊԵՐԵՅԹԻՆԳ Բ.Վ.» ՓԲԸ (KARACHAGANAK PETROLEUM) (981141001567)	36 845 211,0	№ 51702/250817/0000766 (գազային սարքավորումներ)
2.	06.06.2017	000557426	«ԿԱՐԱՉԱԳԱՆԱԿ ՊԵՏՐՈԼԻՈՒՄ ՌՊԵՐԵՅԹԻՆԳ Բ.Վ.» ՓԲԸ (KARACHAGANAK PETROLEUM) (981141001567)	54 983 106,0	№ 51702/060617/0000528 (գազային սարքավորումներ)
3.	25.12.2017	91300	«ՊԵՏՐՈԿԱԶ ԿՈՒՄԿՈԼ ՌԵՍՈՐՍԻԶ» ԲԸ (940540000210)	33 100 000,0	№ 55603/030118/0000003 (գազային սարքավորումներ)

Ղրղզստանի Հանրապետությունում 2017 թվականին չբաշխվող ներմուծման մաքսատուրքերի մուտքերի գումարը հանրապետական բյուջե կազմել է 6 456,8 հազ. սոմ:

2016 թվականի հետ համեմատած՝ 2017 թվականին նշված մուտքերը նվազել են 12,6 անգամ (2016 թվականին՝ 81 645,64 հազ. սոմ):

Ղրղզստանի Հանրապետության հաշվիչ պալատի 2018 թվականի մայիսի 21-ի թիվ 02/800 հարցմամբ Ղրղզստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր պետական մաքսային ծառայության կողմից ներկայացված եւ անդամ պետությունների բյուջեների միջեւ ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների

չբաշխման համար հիմք ծառայած փաստաթղթերի պատճենների ստուգման արդյունքում արձանագրվել է հետեւյալը:

LLC Central Asia Petroleum/«Միջինասիական պետրոլեում» ՍՊԸ ընկերության կողմից ապրանքների ներմուծման համար վճարվել են չբաշխվող 11 511 100 ԲԴԾ-ով 2 684,9 հազ. սոմ գումարի չափով ներմուծման մաքսատուրքեր, որոնց վճարման պարտավորությունն առաջացել է 2010 թվականի սեպտեմբերի 1-ից՝ նախքան ԵԱՏՄ-ին Ղրղզստանի Հանրապետության միանալը:

«Մաշինս» ԻՊՍ ՍՊԸ ներմուծողի կողմից 343,8 հազ. սոմ գումարով ներմուծման մաքսատուրքերը սխալմամբ վճարվել են չբաշխվող 11 511 100 ԲԴԾ-ով, ընդ որում, նշված ներմուծման մաքսատուրքերը վճարելու պարտավորությունն առաջացել է 2017 թվականի դեկտեմբերին, այսինքն՝ ԵԱՏՄ-ին Ղրղզստանի Հանրապետության միանալուց հետո:

Ղրղզստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր պետական մաքսային ծառայության կողմից ներկայացված տեղեկությունների համաձայն՝ ներմուծման մաքսատուրքերի տվյալ գումարը 2018 թվականի հուլիսի 20-ին բաշխվել է անդամ պետությունների բյուջեներ Ղրղզստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան եւ հաշվի առնելով Արձանագրության դրույթները:

Ռուսաստանի Դաշնությունում 2017 թվականին չբաշխվող ներմուծման մաքսատուրքերի մուտքերի գումարը դաշնային բյուջե կազմել է «մինուս» 12 190,6 հազ. ռուս. ռուբլի:

2016 թվականին նշված մուտքերը կազմել են «մինուս» 33 581,3 հազ. ռուս. ռուբլի:

Ռուսաստանի Դաշնության հաշվիչ պալատի 2018 թվականի հունիսի 19-ի թիվ ЗИ 03-133/03-01 հարցմամբ Դաշնային մաքսային ծառայության կողմից ներկայացված եւ անդամ պետությունների բյուջեների միջեւ ներմուծման

մաքսատուրքերը չբաշխելու համար հիմք ծառայած փաստաթղթերի պատճենների ստուգման արդյունքում խախտումներ չեն արձանագրվել:

7.6. **Ավել վճարված** (**ավել գանձված**) **ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների՝ վճարողին վերադարձի կազմակերպում** (**Արձանագրության** 7-9-**րդ կետեր**):

Ավել վճարված (ավել գանձված) ներմուծման մաքսատուրքերի վերադարձն անդամ պետությունների լիազորված մարմինների կողմից իրականացվում է Արձանագրության դրույթներին համապատասխան՝ ազգային նորմատիվ փաստաթղթերով սահմանված կարգով:

Հայաստանի Հանրապետությունում թիվ 900008000268 հատուկ հաշվից ներմուծման մաքսատուրքի վերադարձերի ընդհանուր գումարը 2017 թվականի համար կազմել է 24 010,4 հազ. դրամ (2016 թվականի համեմատ վերադարձերի գումարն ավելացել է 9 262,2 հազ. դրամով կամ 62,8 %-ով):

Հայաստանի Հանրապետության հաշվեքննիչ պալատի 2018 թվականի հունիսի 29-ի թիվ ՎՊԵ-74 հարցմամբ Հայաստանի Հանրապետության պետական եկամուտների կոմիտեի կողմից ներկայացված եւ վերադարձեր կատարելու համար հիմք ծառայած փաստաթղթերի պատճենների ստուգման արդյունքում խախտումներ չեն արձանագրվել:

Բելառուսի Հանրապետությունում բյուջեի եկամուտների դասակարգման 1 5 3 26 01 ծածկագրից («Ներմուծման մաքսատուրքեր, որոնք վճարվել են Բելառուսի Հանրապետության տարածքում «Եվրասիական տնտեսական միության մասին» պայմանագրին համապատասխան») ներմուծման մաքսատուրքերի վերադարձերի ընդհանուր գումարը 2017 թվականի համար կազմել է 7 434,4 հազ. բել. ռուբլի (2016 թվականի համեմատ վերադարձերի գումարն ավելացել է 985,2 հազ. բել. ռուբլով կամ 15,3 %-ով):

Բելառուսի Հանրապետության պետական վերահսկողության կոմիտեի 2018 թվականի հունիսի 8-ի թիվ 03/04-2353 հարցմամբ Բելառուսի

Հանրապետության պետական մաքսային կոմիտեի կողմից ներկայացված եւ ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների վերադարձերի համար հիմք ծառայած փաստաթղթերի պատճենների ստուգման արդյունքում խախտումներ չեն արձանագրվել:

Ղազախստանի Հանրապետությունում 106101 ԲԴԾ-ից («Ներմուծման մաքսատուրքեր (համարժեք այլ տուրքեր, հարկեր եւ վճարներ), որոնք վճարվել են «Եվրասիական տնտեսական միության մասին» պայմանագրին համապատասխան») ներմուծման մաքսատուրքերի վերադարձերի գումարը 2017 թվականին կազմել է 2 707 285,5 հազ. տենգե (2016 թվականի համեմատ՝ վերադարձերի գումարն ավելացել է 1 211 836,1 հազ. տենգեով կամ 81,0 %-ով):

Ղազախստանի Հանրապետության հանրապետական բյուջեի կատարման նկատմամբ վերահսկողության հարցերով հաշվիչ կոմիտեի 2018 թվականի մայիսի 30-ի թիվ 9-5-2-37/2065-И հարցմամբ Ղազախստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության պետական եկամուտների կոմիտեի կողմից ներկայացված եւ ներմուծման մաքսատուրքերի վերադարձեր կատարելու համար հիմք ծառայած փաստաթղթերի պատճենների ստուգման արդյունքում խախտումներ չեն արձանագրվել:

Ղրղզստանի Հանրապետությունում բյուջեի եկամուտների դասակարգման 11 511 400 ծածկագրից («Ներմուծման մաքսատուրքեր, որոնք վճարվել են ՄՄՄ դրույքաչափերով եւ հաշվեգրվել են «Եվրասիական տնտեսական միությանը միանալու մասին» պայմանագրին համապատասխան») ներմուծման մաքսատուրքերի վերադարձերի ընդհանուր գումարը 2017 թվականին կազմել է 3 697,3 հազ. սոմ (2016 թվականի համեմատ՝ վերադարձերի գումարը նվազել է 9 133,0 հազ. սոմով կամ 71,2 %-ով):

Ղրղզստանի Հանրապետության հաշվիչ պալատի 2018 թվականի մայիսի 21-ի թիվ 02/800 հարցմամբ Ղրղզստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր պետական մաքսային ծառայության կողմից ներկայացված եւ

ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների վերադարձեր կատարելու համար հիմք ծառայած փաստաթղթերի պատճենների ստուգման արդյունքում խախտումներ չեն արձանագրվել:

Ռուսաստանի Դաշնությունում 153 110 110 1001 0000 180 ԲԴԾ-ից («Ներմուծման մաքսատուրքեր (համարժեք այլ տուրքեր, հարկեր եւ վճարներ)», որոնք վճարվել են «Եվրասիական տնտեսական միության մասին» 2014 թվականի մայիսի 29-ի պայմանագրի թիվ 5 հավելվածին համապատասխան) ներմուծման մաքսատուրքերի վերադարձերի ընդհանուր գումարը 2017 թվականին կազմել է 7 301 408,5 հազ. ռուս. ռուբլի (2016 թվականի համեմատ՝ վերադարձերի գումարը նվազել է 244 101,9 հազ. ռուս. ռուբլով կամ 3,2 %-ով):

Ռուսաստանի Դաշնության հաշվիչ պալատի 2018 թվականի հունիսի 19-ի թիվ ЗИ 03-133/03-01 հարցմամբ Դաշնային մաքսային ծառայության կողմից ներկայացված եւ վերադարձեր կատարելու համար հիմք ծառայած փաստաթղթերի պատճենների ստուգման արդյունքներով խախտումներ չեն արձանագրվել:

7.7. **Բաշխման եւ անդամ պետության լիազորված մարմնի միասնական հաշվից տվյալ անդամ պետության բյուջե, ինչպես նաեւ մյուս անդամ պետությունների արտարժութային հաշիվներին փոխանցման ենթակա ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների հաշվարկի կազմակերպումը: Արձանագրությամբ սահմանված՝ ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների բաշխման նորմատիվների պահպանումը** (**Արձանագրության** 10-12-**րդ կետեր**):

Անդամ պետությունների բյուջեներ փոխանցման ենթակա ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների հաշվարկը եւ անդամ պետությունների լիազորված մարմինների կողմից դրանց բաշխումը, սահմանված նորմատիվների համաձայն, իրականացվում են ավտոմատացված տեղեկատվական համակարգերի միջոցով:

«Ղրղզստանի Հանրապետության՝ «Եվրասիական տնտեսական միության մասին» 2014 թվականի մայիսի 29-ի պայմանագրին միանալու մասին»

պայմանագրով ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների բաշխման նորմատիվները սահմանվել են հետեւյալ չափով.

Հայաստանի Հանրապետության համար՝ 1,11 տոկոս,

Բելառուսի Հանրապետության համար՝ 4,56 տոկոս,

Ղազախստանի Հանրապետության համար՝ 7,11 տոկոս,

Ղրղզստանի Հանրապետություն համար՝ 1,9 տոկոս,

Ռուսաստանի Դաշնության համար՝ 85,32 տոկոս:

Հաշվի առնելով 2017 թվականի դեկտեմբերի 23-ին կնքված, 2017 թվականի ապրիլի 11-ին Մոսկվայում կատարված՝ «Ղրղզստանի Հանրապետության՝ «Եվրասիական տնտեսական միության մասին» 2014 թվականի մայիսի 29-ի պայմանագրին միանալու մասին» պայմանագրի առանձին դրույթների կիրառման մասին արձանագրության (այսուհետ՝ 2017 թվականի ապրիլի 11-ի Արձանագրություն) ժամանակավոր կիրառումը, 2017 թվականին սահմանվել են հետեյալ նորմատիվները.

Հայաստանի Հանրապետության համար՝ 1,220 տոկոս,

Բելառուսի Հանրապետության համար՝ 4,560 տոկոս,

Ղազախստանի Հանրապետության համար՝ 7,055 տոկոս,

Ղրղզստանի Հանրապետություն համար՝ 1,900 տոկոս,

Ռուսաստանի Դաշնության համար՝ 85,265 տոկոս:

2017 թվականի ապրիլի 11-ի Արձանագրության 2-րդ հոդվածի համաձայն՝ տվյալ Արձանագրությունը ժամանակավոր կիրառվում էր 2017 թվականի հունվարի 1-ից եւ ուժի մեջ էր մտնում այն ամսվան հաջորդող ամսվա 1-ից, որում ավանդապահի կողմից դիվանագիտական ուղիներով ստացվել է վերջին գրավոր ծանուցումը՝ Եվրասիական տնտեսական միության անդամ պետությունների կողմից՝ սույն Արձանագրությունն ուժի մեջ մտնելու համար անհրաժեշտ ներպետական ընթացակարգերը կատարելու համար:

2017 թվականի ապրիլի 11-ի Արձանագրության կատարման նպատակով Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովի (այսուհետ՝ ԵՏՀ) կողմից լիազորված մարմիններին առաջարկվել էր կատարել այն ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների «վերահաշվարկ», որոնք մուտքագրվել են միասնական հաշվին 2017 թվականի հունվարի 1-ից մինչեւ առաջին հաշվետու օրն ընկած ժամանակահատվածում եւ բաշխվել են նախկինում գործող նորմատիվներով: Տվյալ գումարը հաշվարկվում էր որպես տվյալ ժամանակահատվածի համար փաստացի բաշխված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարի եւ տվյալ ժամանակահատվածի համար նոր նորմատիվներով բաշխման ենթակա գումարի միջեւ տարբերությունը՝ ըստ յուրաքանչյուր անդամ պետության: ԵՏՀ-ն առաջարկել էր անդամ պետությունների լիազորված մարմինների կողմից 2017 թվականի ապրիլի 11-ի Արձանագրությունը պաշտոնապես ստանալու ամսաթվից հետո առաջին աշխատանքային օր համարել բաշխման նոր նորմատիվներով անդամ պետությունների միջեւ ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների բաշխման համար սահմանված առաջին հաշվետու օրը:

Հայաստանի Հանրապետությունում 2017 թվականի ապրիլի 11-ի Արձանագրությունը՝ Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարությունում մուտք լինելու ամսաթիվը 2017 թվականի մայիսի 2-ն է, 2017 թվականի համար սահմանված նորմատիվներով անդամ պետությունների միջեւ ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների «վերահաշվարկն» ու բաշխումը կատարվել են 2017 թվականի մայիսի 2-ին:

Բելառուսի Հանրապետությունում 2017 թվականի ապրիլի 11-ի Արձանագրությունը՝ Բելառուսի Հանրապետության ֆինանսների նախարարությունում մուտք լինելու ամսաթիվը 2017 թվականի մայիսի 5-ն է, 2017 թվականի համար սահմանված բաշխման նորմատիվներով անդամ պետությունների միջեւ ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների «վերահաշվարկն» ու բաշխումը կատարվել են 2017 թվականի մայիսի 6-ին:

Ղազախստանի Հանրապետությունում 2017 թվականի ապրիլի 11-ի Արձանագրությունը՝ Գանձապետարանի կոմիտեում մուտք լինելու ամսաթիվը

2017 թվականի հունիսի 2-ն է, Գանձապետարանի կոմիտեի կողմից 2017 թվականին նոր նորմատիվներով ներմուծման մաքսատուրքերի «վերահաշվարկ» եւ բաշխում չի կատարվել: Գանձապետարանի կոմիտեի կողմից 2017 թվականի ապրիլի 11-ի Արձանագրությամբ սահմանված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների բաշխման նորմատիվները 2017 թվականին չեն կիրառվել:

Ղազախստանի Հանրապետությունը 2017 թվականի հունվարի 1-ից ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների բաշխման նոր նորմատիվներ սահմանող 2017 թվականի ապրիլի 11-ի Արձանագրության կիրառումը սկսել է նշված արձանագրությունն ուժի մեջ մտնելու համար անհրաժեշտ վավերացման ներպետական ընթացակարգերը կատարելու ամսաթվից հետո: Ղազախստանի Հանրապետությունում նշված Արձանագրությունը վավերացվել է Ղազախստանի Հանրապետության 2018 թվականի մարտի 14-ի թիվ 143-IV ՅՐԿ օրենքով: Ղազախստանի Հանրապետության լիազորված մարմնի կողմից կատարվել է 2017 թվականի հունվարի 1-ից մինչեւ 2018 թվականի ապրիլի 28-ն ընկած ժամանակահատվածի համար ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների վերահաշվարկ, որոնք ամբողջ ծավալով փոխանցվել են անդամ պետությունների բյուջեներ 2018 թվականի մայիսի 3-ին,4-ին:

Ղրղզստանի Հանրապետությունում 2017 թվականի ապրիլի 11-ի Արձանագրությունը՝ Կենտրոնական գանձապետարանում մուտք լինելու ամսաթիվը 2017 թվականի հուլիսի 7-ն է, 2017 թվականի համար սահմանված բաշխման նորմատիվներով անդամ պետությունների միջեւ ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների «վերահաշվարկն» ու բաշխումը կատարվել են 2017 թվականի հուլիսի 11-ին:

Ռուսաստանի Դաշնությունում 2017 թվականի ապրիլի 11-ի Արձանագրությունը՝ Դաշնային գանձապետարանում մուտք լինելու ամսաթիվը 2017 թվականի հունիսի 20-ն է, 2017 թվականի համար սահմանված բաշխման նորմատիվներով անդամ պետությունների միջեւ ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների «վերահաշվարկն» ու բաշխումը կատարվել են 2017 թվականի հունիսի 21-ին:

7.8. **Անդամ պետությունների միջեւ ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների բաշխման (Արձանագրության** 10-**րդ կետ) եւ անդամ պետություններ դրանց փոխանցման (Արձանագրության** 13-**րդ կետ) ժամկետների պահպանումն անդամ պետությունների լիազորված մարմինների կողմից**: **Ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների փոխանցման վերաբերյալ հաշվարկային (վճարային) փաստաթուղթը (հանձնարարականը) անդամ պետություններ ուղարկելու յուրաժամանակությունը (Արձանագրության** 13-**րդ կետ)**:

Ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների բաշխումը եւ փոխանցումը, ինչպես նաեւ ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների փոխանցման վերաբերյալ հաշվարկային (վճարային) փաստաթղթերի ուղարկումը անդամ պետությունների լիազորված մարմինների կողմից 2017 թվականին իրականացվել են Արձանագրությամբ սահմանված ժամկետների պահպանմամբ:

7.9. **Անդամ պետությունների լիազորված մարմինների կողմից արտարժութային հաշիվներին մուտքագրված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարներն անդամ պետության բյուջե որպես եկամուտ փոխանցելու յուրաժամանակությունը (Արձանագրության** III **բաժին)**:

Անդամ պետությունների ազգային/կենտրոնական բանկերի եւ լիազորված մարմինների կողմից կնքված՝ ընթացիկ հաշիվների պայմանագրերի, առաջնային բանկային ու գանձապետական փաստաթղթերի ընտրանքային ստուգման արդյունքներով արտարժութային հաշիվների վրա անդամ պետությունների լիազորված մարմիններից ստացված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների՝ անդամ պետությունների բյուջեներ ոչ ժամանակին փոխանցելու դեպք 2017 թվականին չի արձանագրվել:

7.10. **Անդամ պետությունների լիազորված մարմինների միջեւ տեղեկությունների՝ համաձայնեցված եւ հաստատված ձեւերով փոխանակման ժամանակ Արձանագրության** IV **բաժնով սահմանված կարգի եւ ժամկետների պահպանում (Արձանագրության** 42-**րդ կետ)**: **Այլ անդամ պետությունների լիազորված մարմիններից ստացված ներմուծման մաքսատուրքերի մուտքերի**,

բաշխված ներմուծման մաքսատուրքերի եւ ներմուծման մաքսատուրքերի բաշխումից ստացված եկամուտների գումարների դինամիկայի վերլուծություն:

Ստուգման արդյունքներով անդամ պետությունների լիազորված մարմինների կողմից Արձանագրության IV բաժնի խախտումներ 2017 թվականին չեն արձանագրվել:

2017 թվականին անդամ պետությունների բյուջեներ ներմուծման մաքսատուրքերի մուտքագրումը եւ բաշխումը ներկայացված են աղյուսակում:

մլն. ԱՄՆ դոլար

Հայաստանի Հանրապետություն		Բելառուսի Հանրապետություն		Ղազախստանի Հանրապետություն		Ղրղզստանի Հանրապետություն		Ռուսաստանի Դաշնություն	
միասնական հաշվին ընդամենը մուտքագրվել է	92,7	միասնական հաշվին ընդամենը մուտքագրվել է	630,2	միասնական հաշվին ընդամենը մուտքագրվել է	632,1	միասնական հաշվին ընդամենը մուտքագրվել է	179,9	միասնական հաշվին ընդամենը մուտքագրվել է	10 094,0
բաշխված է սեփական բյուջեում	1,1	բաշխված է սեփական բյուջեում	28,7	բաշխված է սեփական բյուջեում	44,9	բաշխված է սեփական բյուջեում	3,4	բաշխված է սեփական բյուջեում	8 606,6
ԵԱՏՄ անդամ պետությունների ն, այդ թվում՝	89,5	ԵԱՏՄ անդամ պետությունների ն, այդ թվում՝	601,4	ԵԱՏՄ անդամ պետությունների ն, այդ թվում՝	587,2	ԵԱՏՄ անդամ պետությունների ն, այդ թվում՝	176,5	ԵԱՏՄ անդամ պետություններ ին, այդ թվում՝	1 487,3
Բելառուսի Հանրապետությ ուն	4,1	Հայաստանի Հանրապետությ ուն	7,7	Հայաստանի Հանրապետությ ուն	7,0	Հայաստանի Հանրապետությո ւն	2,2	Հայաստանի Հանրապետությ ուն	123,1
Ղազախստանի Հանրապետությ ուն	6,4	Ղազախստանի Հանրապետությ ուն	44,5	Բելառուսի Հանրապետությ ուն	28,8	Բելառուսի Հանրապետությո ւն	8,2	Բելառուսի Հանրապետությ ուն	460,3
Ղրղզստանի Հանրապետությ ուն	1,7	Ղրղզստանի Հանրապետությ ուն	12,0	Ղրղզստանի Հանրապետությ ուն	12,0	Ղազախստանի Հանրապետությո ւն	12,7	Ղազախստանի Հանրապետությ ուն	712,1
Ռուսաստանի Դաշնություն	77,3	Ռուսաստանի Դաշնություն	537,3	Ռուսաստանի Դաշնություն	539,3	Ռուսաստանի Դաշնություն	153,4	Ղրղզստանի Հանրապետությ ուն	191,8
մուտքագրվել է ԵԱՏՄ անդամ պետությունների ց, ընդամենը	139,6	մուտքագրվել է ԵԱՏՄ անդամ պետությունների ց, ընդամենը	502,0	մուտքագրվել է ԵԱՏՄ անդամ պետությունների ց, ընդամենը	776,7	մուտքագրվել է ԵԱՏՄ անդամ պետությունների ց, ընդամենը	217,5	մուտքագրվել է ԵԱՏՄ անդամ պետություններ ից, ընդամենը	1 305,4
այդ թվում		այդ թվում՝		այդ թվում՝		այդ թվում՝		այդ թվում՝	
Բելառուսի Հանրապետությ ունից	7,7	Հայաստանի Հանրապետությ ունից	4,1	Հայաստանի Հանրապետությ ունից	6,4	Հայաստանի Հանրապետությո ւնից	1,7	Հայաստանի Հանրապետությ ունից	77,4

Ղազախստանի Հանրապետությունից	*7,0*	***Ղազախստանի Հանրապետությունից***	*28,8*	***Բելառուսի Հանրապետությունից***	*44,4*	***Բելառուսի Հանրապետությունից***	*12,0*	***Բելառուսի Հանրապետությունից***	*536,5*
Ղրղզստանի Հանրապետությունից	*2,2*	***Ղրղզստանի Հանրապետությունից***	*8,2*	***Ղրղզստանի Հանրապետությունից***	*12,7*	***Ղազախստանի Հանրապետությունից***	*12,0*	***Ղազախստանի Հանրապետությունից***	*538,4*
Ռուսաստանի Դաշնությունից	*122,8*	***Ռուսաստանի Դաշնությունից***	*460,9*	***Ռուսաստանի Դաշնությունից***	*713,1*	***Ռուսաստանի Դաշնությունից***	*191,9*	***Ղրղզստանի Հանրապետությունից***	*153,1*
Ընդամենը մուտքագրվել է Հայաստանի Հանրապետության բյուջե	*140,8*	***Ընդամենը մուտքագրվել է Բելառուսի Հանրապետության բյուջե***	*530,8*	***Ընդամենը մուտքագրվել է Ղազախստանի Հանրապետության բյուջե***	*821,6*	***Ընդամենը մուտքագրվել է Ղրղզստանի Հանրապետության բյուջե***	*221,0*	***Ընդամենը մուտքագրվել է Ռուսաստանի Դաշնության բյուջե***	*9 912,1*
Հաշվարկների սալդո	*50,1*	***Հաշվարկների սալդո***	*-99,4*	***Հաշվարկների սալդո***	*189,5*	***Հաշվարկների սալդո***	*41,0*	***Հաշվարկների սալդո***	*-181,9*

Ծանոթագրություն. *2017 թվականի ընթացքում բելառուսական ռուբլու պաշտոնական միջին տարեկան փոխարժեքն ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ կազմել է 1,9318 բել. ռուբլի[1], ռուսական ռուբլու պաշտոնական միջին տարեկան փոխարժեքն ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ՝ 58,2982 ռուբլի[2], տենգեի պաշտոնական միջին տարեկան փոխարժեքն ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ՝ 326,0 տենգե[3], դրամի պաշտոնական միջին տարեկան փոխարժեքն ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ՝ 482,72 դրամ[4], սոմի պաշտոնական միջին տարեկան փոխարժեքն ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ՝ 68,8656 սոմ[5]:*

2017 թվականին Կողմերի բյուջեներ մուտքագրված ներմուծման մաքսատուրքերի ընդհանուր գումարը կազմել է 11 628,9 մլն ԱՄՆ դոլար (*2016 թվականին՝ 9 816,9 մլն ԱՄՆ դոլար*), 2016 թվականի համեմատ ընդհանուր առմամբ դիտվում է 1 812,0 մլն ԱՄՆ դոլարի կամ 18,5 % մուտքերի աճ:

Հայաստանի Հանրապետությունում ներմուծման մաքսատուրքերի մուտքի եւ բաշխման դինամիկայի վերլուծությունը ներկայացված է աղյուսակում՝

[1] https://www.nbrb.by/statistics/Rates/AvgRate/
[2] http://www.cbr.ru/currency_base/dynamics/?UniDbQuery.Posted=True&UniDbQuery.mode=...
[3] http://www.nationalbank.kz/cont/2016%20%D1%80%D1%83%D1%8110.pdf
[4] https://www.cba.am/ru/SitePages/statexternalsector.aspx
[5] http://www.nbkr.kg/XML/daily.xml

Հայաստանի Հանրապետություն	2016 թվական հազ. դրամ	2017 թվական հազ. դրամ	շեղումը հազ. դրամ	աճի տեմպը, %
Հայաստանի Հանրապետության տարածքում վճարված ներմուծման մաքսատուրքերը, որոնցից բաշխված է՝	33 520 159,4	43 766 490,3	10 246 330,9	130,6
որոնցից բաշխված է՝				
Հայաստանի Հանրապետությանը	372 073,8	533 951,2	161 877,4	143,5
Բելառուսի Հանրապետությանը	1 528 519,3	1 995 752,0	467 232,7	130,6
Ղազախստանի Հանրապետությանը	2 383 283,3	3 087 725,9	704 442,6	129,6
Ղրղզստանի Հանրապետությանը	636 883,0	831 563,3	194 680,3	130,6
Ռուսաստանի Դաշնությանը	28 599 400,0	37 317 497,9	8 718 097,9	130,5
Փոխանցվել է ԵԱՏՄ անդամ պետությունների բյուջեներ	33 148 085,6	43 232 539,1	10 084 453,5	130,4
Մուտքագրվել է Հայաստանի Հանրապետության բյուջե ԵԱՏՄ անդամ պետություններից, այդ թվում՝	52 177 721,2	67 420 631,9	15 242 910,7	129,2
Բելառուսի Հանրապետությունից	2 626 808,6	3 704 460,8	1 077 652,2	141,0
Ղազախստանի Հանրապետությունից	2 992 666,5	3 378 174,0	385 507,5	112,9
Ղրղզստանի Հանրապետությանը	928 422,8	1 056 053,2	127 630,4	113,8
Ռուսաստանի Դաշնությունից	45 629 823,3	59 281 943,9	13 652 120,6	129,9
Ընդամենը Հայաստանի Հանրապետության բյուջե մուտքագրվել են եկամուտներ	52 549 795,0	67 954 583,1	15 404 788,1	129,3
ԵԱՏՄ անդամ պետությունների հետ հաշվարկների սալդո*	19 029 635,6	24 188 092,7	x	x

** ներմուծման մաքսատուրքերի ստացված եւ փոխանցված գումարների միջեւ տարբերությունը*

2017 թվականի համար ԵԱՏՄ անդամ պետություններից Հայաստանի Հանրապետության բյուջե մուտքագրված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարը կազմել է 67 420 631,9 հազ. դրամ:

Հայաստանի Հանրապետության եւ անդամ պետությունների միջեւ փոխադարձ հաշվարկների սալդոն ձեւավորվել է դրական՝ կազմելով 24 188 092,7 հազ. դրամ:

Բելառուսի Հանրապետությունում ներմուծման մաքսատուրքերի մուտքի եւ բաշխման դինամիկայի վերլուծությունը ներկայացված է աղյուսակում՝

Բելառուսի Հանրապետություն	2016 թվական հազ. բել. ռուբլի	2017 թվական հազ. բել. ռուբլի	շեղումը, հազ. բել. ռուբլի	աճի տեմպը,%
Բելառուսի Հանրապետության տարածքում վճարված ներմուծման մաքսատուրքերը, որոնցից բաշխված է՝	974 510,4	1 217 345,9	242 835,5	124,9%
Հայաստանի Հանրապետությանը	10 817,1	14 851,6	4 034,5	137,3
Բելառուսի Հանրապետությանը	44 437,7	55 511,0	11 073,3	124,9
Ղազախստանի Հանրապետությանը	69 287,7	85 883,7	16 596,0	124,0
Ղրղզստանի Հանրապետությանը	18 515,7	23 129,6	4 613,9	124,9
Ռուսաստանի Դաշնությանը	831 452,2	1 037 970,0	206 517,8	124,8
Փոխանցված է ԵԱՏՄ անդամ պետությունների բյուջեներ	930 072,7	1 161 834,9	231 762,2	124,9
Մուտքագրվել է Բելառուսի Հանրապետության բյուջե ԵԱՏՄ անդամ պետություններից, այդ թվում՝	848 464,9	969 810,5	121 345,6	114,3
Հայաստանի Հանրապետությունից	6 331,4	8 006,2	1 674,8	126,5
Ռուսաստանի Դաշնությունից	776 080,7	890 328,2	114 247,5	114,7
Ղազախստանի Հանրապետությունից	50 423,8	55 622,9	5 199,1	110,3
Ղրղզստանի Հանրապետությունից	15 629,0	15 853,2	224,2	101,4
Ընդամենը Բելառուսի Հանրապետության բյուջե մուտքագրվել են եկամուտներ	892 902,6	1 025 321,5	132 418,9	114,8
ԵԱՏՄ անդամ պետությունների հետ հաշվարկների սալդո*,	-81 607,8	-192 024,4	x	x

** ներմուծման մաքսատուրքերի ստացված եւ փոխանցված գումարների միջեւ տարբերությունը Բելառուսի Հանրապետության մասով*

2017 թվականի ընթացքում անդամ պետություններից Բելառուսի Հանրապետության բյուջե մուտքագրված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարը կազմել է 969 810,5 հազ. բել. ռուբլի:

Բելառուսի Հանրապետության եւ անդամ պետությունների միջեւ փոխադարձ հաշվարկների սալդոն ձեւավորվել է բացասական՝ կազմելով «մինուս»

192 024,4 հազ. բել. ռուբլի:

Ղազախստանի Հանրապետությունում ներմուծման մաքսատուրքերի մուտքի եւ բաշխման դինամիկայի վերլուծությունը ներկայացված է աղյուսակում՝

Ղազախստանի Հանրապետություն	2016 թվական հազ. տենգե	2017 թվական հազ. տենգե	շեղումը, հազ. տենգե	աճի տեմպը,%
Ղազախստանի Հանրապետության տարածքում վճարված ներմուծման մաքսատուրքերը, որոնցից բաշխված է՝	190 163 476,3	206 078 282,5	15 914 806,2	108,37
Հայաստանի Հանրապետությանը	2 110 814,6	2 287 468,9	176 654,3	108,37
Բելառուսի Հանրապետությանը	8 671 454,5	9 397 169,7	725 715,2	108,37
Ղազախստանի Հանրապետությանը	13 520 623,2	14 652 165,9	1 131 542,7	108,37
Ղրղզստանի Հանրապետությանը	3 613 106,0	3 915 487,4	302 381,4	108,37
Ռուսաստանի Դաշնությանը	162 247 478,0	175 825 990,6	13 578 512,6	108,37
Փոխանցված է ԵԱՏՄ անդամ պետությունների բյուջեներ	176 642 853,1	191 426 116,6	14 783 263,5	108,37
Մուտքագրվել է Ղազախստանի Հանրապետության բյուջե ԵԱՏՄ անդամ պետություններից, այդ թվում՝	224 906 773,4	253 200 658,6	28 293 885,2	112,58
Հայաստանի Հանրապետությունից	1 696 841,6	2 093 205,9	396 364,3	123,36
Բելառուսի Հանրապետությունից	11 863 540,3	14 483 111,2	2 619 570,9	122,08
Ղրղզստանի Հանրապետությունից	4 211 975,9	4 139 494,9	-72 481,0	98,28
Ռուսաստանի Դաշնությունից	207 134 415,6	232 484 846,6	25 350 431,0	112,24
Ընդամենը Ղազախստանի Հանրապետության բյուջե մուտքագրվել են եկամուտներ	238 427 396,6	267 852 824,5	29 425 427,9	112,34
ԵԱՏՄ անդամ պետությունների հետ հաշվարկների սալդո*,	48 263 920,3	61 774 542,0	x	x

** ներմուծման մաքսատուրքերի սպացված եւ փոխանցված գումարների միջեւ տարբերությունը Ղազախստանի Հանրապետության մասով*

2017 թվականի ընթացքում ԵԱՏՄ անդամ պետություններից Ղազախստանի Հանրապետության բյուջե մուտքագրված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարը կազմել է 253 200 658,6 հազ. տենգե:

Ղազախստանի Հանրապետության եւ անդամ պետությունների միջեւ փոխադարձ հաշվարկների սալդոն ձեւավորվել է դրական՝ կազմելով

61 774 542,0 հազ. տենգե:

Ղրղզստանի Հանրապետությունում ներմուծման մաքսատուրքերի մուտքի եւ բաշխման դինամիկայի վերլուծությունը ներկայացված է աղյուսակում՝

Ղրղզստանի Հանրապետություն	2016 թվական հազ. սոմ	2017 թվական հազ. սոմ	շեղումը, հազ. սոմ	աճի տեմպը,%
Ղրղզստանի Հանրապետության տարածքում վճարված ներմուծման մաքսատուրքերը, որոնցից բաշխված է՝	12 060 447,7	12 390 164,4	329 716,7	102,7
Հայաստանի Հանրապետությանը	133 871,0	151 160,0	17 289,0	112,9
Բելառուսի Հանրապետությանը	549 956,4	564 991,5	15 035,1	102,7
Ղազախստանի Հանրապետությանը	857 497,8	874 126,1	16 628,3	101,9
Ղրղզստանի Հանրապետությանը	229 148,5	235 413,1	6 264,6	102,7
Ռուսաստանի Դաշնությանը	10 289 974,0	10 564 473,7	274 499,7	102,6
Փոխանցված է անդամ պետությունների բյուջեներ	11 831 299,2	12 154 751,3	323 452,1	102,7
Մուտքագրվել է Ղրղզստանի Հանրապետության բյուջե անդամ պետություններից, այդ թվում՝	12 758 583,1	14 980 910,8	2 222 327,7	117,4
Հայաստանի Հանրապետությունից	92 573,4	118 613,4	26 040,0	128,1
Բելառուսի Հանրապետությունից	647 536,5	823 532,6	175 996,1	127,1
Ղազախստանի Հանրապետությունից	737 385,9	824 814,2	87 428,3	111,9
Ռուսաստանի Դաշնությունից	11 281 087,3	13 213 950,6	1 932 863,3	117,1
Ընդամենը Ղրղզստանի Հանրապետության բյուջե մուտքագրվել են եկամուտներ	12 987 731,6	15 216 323,9	2 228 592,3	117,2
ԵԱՏՄ անդամ պետությունների հետ հաշվարկների սալդո*,	927 283,9	2 826 159,5	x	x

** ներմուծման մաքսատուրքերի ստացված եւ փոխանցված գումարների միջեւ տարբերությունը Ղրղզստանի Հանրապետության մասով*

2017 թվականի ընթացքում ԵԱՏՄ անդամ պետություններից Ղրղզստանի Հանրապետության բյուջե մուտքագրված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարը կազմել է 14 980 910,8 հազ. սոմ:

Ղրղզստանի Հանրապետության եւ անդամ պետությունների միջեւ փոխադարձ հաշվարկների սալդոն ձեւավորվել է դրական՝ կազմելով

2 826 159,5 հազ. սոմ:

Ռուսաստանի Դաշնությունում ներմուծման մաքսատուրքերի մուտքի եւ բաշխման դինամիկայի վերլուծությունը ներկայացված է աղյուսակում:

Ռուսաստանի Դաշնություն	2016 թվական հազ. ռուս. ռուբլի	2017 թվական հազ. ռուս. ռուբլի	շեղումը, հազ. ռուս. ռուբլի	աճի տեմպը,%
Ռուսաստանի Դաշնության տարածքում վճարված ներմուծման մաքսատուրքերը, որոնցից բաշխված է՝	570 009 300,5	588 461 197,6	18 451 897,1	103,2
Հայաստանի Հանրապետությանը	6 327 103,2	7 179 226,6	852 123,4	113,5
Բելառուսի Հանրապետությանը	25 992 424,1	26 833 830,6	841 406,5	103,2
Ղազախստանի Հանրապետությանը	40 527 661,2	41 515 937,5	988 276,3	102,4
Ղրղզստանի Հանրապետությանը	10 830 176,7	11 180 762,8	350 586,1	103,2
Ռուսաստանի Դաշնությանը	486 331 935,2	501 751 440,1	15 419 504,9	103,2
Փոխանցվել է ԵԱՏՄ անդամ պետությունների բյուջեներ	83 677 365,3	86 709 757,5	3 032 392,2	103,6
Մուտքագրվել է Ռուսաստանի Դաշնության բյուջե ԵԱՏՄ անդամ պետություններից, այդ թվում՝	73 184 725,6	76 103 679,2	2 918 953,6	104,0
Հայաստանի Հանրապետությունից	3 958 130,0	4 513 435,9	555 305,9	114,0
Բելառուսի Հանրապետությունից	27 817 914,1	31 278 746,3	3 460 832,2	112,4
Ղազախստանի Հանրապետությունից	31 634 050,3	31 385 289,0	-248 761,3	99,2
Ղրղզստանի Հանրապետությունից	9 774 631,2	8 926 208,0	-848 423,2	91,3
Ընդամենը Ռուսաստանի Դաշնության բյուջե մուտքագրվել են եկամուտներ	559 516 660,9	577 855 119,3	18 338 458,4	103,3
ԵԱՏՄ անդամ պետությունների հետ հաշվարկների սալդո*,	-10 492 639,7	-10 606 078,3	x	x

** ներմուծման մաքսատուրքերի ստացված եւ փոխանցված գումարների միջեւ տարբերությունը Ռուսաստանի Դաշնության մասով*

2017 թվականի ընթացքում անդամ պետություններից Ռուսաստանի Դաշնության բյուջե մուտքագրված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարը կազմել է 76 103 679,2 հազ. ռուս. ռուբլի:

Ռուսաստանի Դաշնության եւ անդամ պետությունների միջեւ փոխադարձ

հաշվարկների սալդոն ձեւավորվել է բացասական՝ կազմելով «մինուս» 10 606 078,3 հազ. ռուս. ռուբլի:

7.11. **Անդամ պետության լիազորված մարմնի կողմից ոչ աշխատանքային օրերի, այն արտարժութային հաշվի վավերապայմանների փոփոխության մասին, որին պետք է փոխանցվեն ներմուծման մաքսատուրքերի գումարները, ինչպես նաեւ այլ՝ Արձանագրության իրագործման համար անհրաժեշտ տվյալների փոփոխության մասին մյուս անդամ պետությունների լիազորված մարմիններին տեղեկացնելու յուրաժամանակությունը (Արձանագրության** 16-17-**րդ կետեր)**:

Ստուգմամբ պարզվել է, որ 2017 թվականին անդամ պետությունների լիազորված մարմիններն ազգային օրենսդրությանը համապատասխան սահմանված ոչ աշխատանքային օրերի, արտարժութային հաշիվների վավերապայմանների եւ այլ տվյալների փոփոխության մասին ժամանակին տեղեկացրել են մյուս անդամ պետությունների լիազորված մարմիններին:

7.12. **Անդամ պետության արտարժութային հաշվին մյուս անդամ պետության կողմից դրամական միջոցներ չփոխանցելու կամ ոչ ամբողջությամբ փոխանցելու (բաշխման ենթակա ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների բացակայության մասին լիազորված մարմիններին չտեղեկացնելու կամ դրանց փաստացի առկայության պայմաններում բաշխման ենթակա գումարների բացակայության վերաբերյալ տեղեկատվություն ուղարկելու դեպքում), իր միասնական հաշվից պարտապան անդամ պետության հաշվին փոխանցումների կասեցման վերաբերյալ փաստերի առկայությունը: Այդ դեպքում գոյացած պարտքի եւ փոխանցման գծով կետանցի դիմաց տոկոսների մարման լիակատարությունը (Արձանագրության** 20-28-**րդ կետեր)**:

2017 թվականին անդամ պետությունների լիազորված մարմինների կողմից դրամական միջոցների չփոխանցման կամ ոչ ամբողջական փոխանցման փաստեր չեն արձանագրվել:

7.13. **Անդամ պետությունների մաքսային մարմինների կողմից ներմուծման մաքսատուրքերի վճարման հետ կապված տեղեկատվության փոխանակման կարգի իրականացման արդյունքները** (**Արձանագրության** 45-51-**րդ կետեր**):

Արձանագրության դրույթները կանոնակարգում են ներմուծման մաքսատուրքերի վճարման հետ կապված տեղեկատվության փոխանակման կարգը եւ պարունակում են տեղեկությունների այն կազմը, որոնցով փոխանակվում են ԵԱՏՄ անդամ պետությունների մաքսային մարմինները (Արձանագրության 46-րդ կետ), այն աղբյուրները, որոնցից ձեւավորվում է նշված տեղեկատվությունը (Արձանագրության 47-րդ կետ), արտարժույթի փոխարժեքների կիրառման կարգը (Արձանագրության 48-րդ կետ):

Արձանագրության 49-րդ կետով նախատեսված է, որ ներմուծման մաքսատուրքերի վճարման հետ կապված տեղեկատվության փոխանակման տեխնոլոգիական կանոնակարգերը մշակվում եւ հաստատվում են Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովի կողմից:

Ընդհանուր գործընթացով նախատեսվում է անդամ պետությունների մաքսային մարմինների միջեւ ներմուծման մաքսատուրքերի վճարման հետ կապված էլեկտրոնային փաստաթղթերի (տեղեկությունների) ավտոմատացված փոխանակում, ինչպես նաեւ մաքսային մարմինների կողմից Միության ինտեգրված տեղեկատվական համակարգի օգտագործմամբ դրանց ներկայացում ԵՏՀ:

2017 թվականին ներմուծման մաքսատուրքերի վճարման հետ կապված՝ կենտրոնական մաքսային մարմինների միջեւ տեղեկատվության փոխանակումը, ինչպես նաեւ ԵՏՀ դրա ներկայացումն իրականացվել է էլեկտրոնային կապուղիներով այդ տեղեկատվությունը պարունակող փաստաթղթի գրաֆիկական էլեկտրոնային պատճենի տեսքով՝ դրանք որպես եկամուտ ԵԱՏՄ անդամ պետությունների բյուջեներ փոխանցելու միջոցով:

Էլեկտրոնային տեսքով նշված տեղեկությունների փոխանակման ապահովման նպատակով ԵՏՀ տեղեկատվական համակարգերի լրամշակումը եւ ինտեգրված համակարգի ենթահամակարգերի կարգաբերումն իրականացվել էր «Ներմուծման մաքսատուրքերի վճարման հետ կապված տեղեկությունների փոխանակումն ապահովելու, ինչպես նաեւ այդպիսի տեղեկություններ պարունակող տվյալների բազա ձեւավորելու, վարելու եւ օգտագործելու» ընդհանուր գործընթացի շրջանակներում, որը նախատեսված է ԵՏՀ կոլեգիայի 2015 թվականի ապրիլի 14-ի թիվ 29 որոշմամբ հաստատված՝ ԵԱՏՄ շրջանակներում ընդհանուր գործընթացների ցանկի 51-րդ կետով (այսուհետ՝ թիվ 51 ընդհանուր գործընթաց): Նշված աշխատանքների իրագործման պլանավորվող ժամկետը՝ 2018 թվականի IV եռամսյակն է:

ԵՏՀ-ի կողմից ընդհանուր գործընթացներին միանալու մասով աշխատանքների ընթացքի մոնիթորինգի շրջանակներում անդամ պետություններից ԵՏՀ-ում ստացված տեղեկատվության համաձայն՝ վերահսկիչ միջոցառում անցկացնելու պահի դրությամբ ինտեգրված համակարգի միջոցով ներմուծման մաքսատուրքերի վճարման հետ կապված տեղեկատվության փոխանակման ընդհանուր գործընթացին միանալու՝ ազգային սեգմենտների պատրաստվածությունը բացակայում է:

7.14. 2010-2016 **թվականների համատեղ ստուգումների արդյունքներով Հայաստանի Հանրապետության**, **Բելառուսի Հանրապետության**, **Ղազախստանի Հանրապետության**, **Ղրղզստանի Հանրապետության եւ Ռուսաստանի Դաշնության ֆինանսական վերահսկողության բարձրագույն մարմինների առաջարկների եւ հանձնարարականների կատարումը**:

«Մաքսային միությունում ներմուծման մաքսատուրքերի (համարժեք այլ տուրքերի, հարկերի եւ վճարների) հաշվեգրման ու բաշխման կարգը սահմանելու եւ կիրառելու մասին» 2010 թվականի մայիսի 20-ի համաձայնագրի (այսուհետ՝ 2010 թվականի մայիսի 20-ի համաձայնագիր) եւ «Ներմուծման մաքսատուրքերի (համարժեք այլ տուրքերի, հարկերի եւ վճարների) գումարները հաշվեգրելու եւ

բաշխելու, դրանք որպես եկամուտ Եվրասիական տնտեսական միության անդամ պետությունների բյուջեներ փոխանցելու կարգի մասին» արձանագրության («Եվրասիական տնտեսական միության մասին» պայմանագրի թիվ 5 հավելված) նորմերի՝ լիազորված մարմինների կողմից պահպանման հարցերի առնչությամբ՝ 2010-2017 թվականներին անցկացված համատեղ վերահսկիչ միջոցառումների արդյունքների վերաբերյալ հաշվետվություններում տեղ են գտել Կողմերի պետական մարմիններին եւ ԵՏՀ-ին ուղղված առաջարկություններ եւ հանձնարարականներ:

2012 ***թվականի հաշվետվության առաջարկությունների 2-րդ կետի 2.1 ենթակետով*** ԵՏՀ-ին առաջարկվել է նախաձեռնել «Ներմուծման մաքսատուրքերի (համարժեք այլ տուրքերի, հարկերի եւ վճարների) հաշվեգրման եւ բաշխման, դրանք որպես եկամուտ Եվրասիական տնտեսական միության անդամ պետությունների բյուջեներ փոխանցելու կարգի պահպանման հարցերին ուղղված համատեղ վերահսկիչ միջոցառումների անցկացման մասին» համաձայնագրում այնպիսի լրացումների կատարում, որոնցով նախատեսվում են՝

ֆինանսական վերահսկողության բարձրագույն մարմինների (այսուհետ՝ ՖՎԲՄ-ներ) համատեղ վերահսկիչ միջոցառման արդյունքների հիման վրա վերջնական փաստաթղթի տեսքը.

այն մարմինները, որոնց տեղեկացնելու եւ անհրաժեշտության դեպքում արձագանքման միջոցառումներ ձեռնարկելու նպատակով պետք է ուղարկվի այդպիսի փաստաթուղթը, ինչպես նաեւ դրա ուղարկման ժամկետները.

համատեղ վերահսկիչ միջոցառման ընթացքում ՖՎԲՄ-ների կողմից հայտնաբերված խախտումները Կողմերի լիազորված եւ այլ մարմինների կողմից վերացվելու մեխանիզմը.

համատեղ վերահսկիչ միջոցառման ընթացքում հայտնաբերված խախտումների համար լիազորված մարմինների պատասխանատվությունը:

«Ներմուծման մաքսատուրքերի (համարժեք այլ տուրքերի, հարկերի եւ

վճարների) գումարները հաշվեգրելու եւ բաշխելու, դրանք որպես եկամուտ Եվրասիական տնտեսական միության անդամ պետությունների բյուջեներ փոխանցելու կարգի պահպանման հարցերին ուղղված համատեղ վերահսկիչ միջոցառումների անցկացման մասին» համաձայնագրի նախագիծը հավանության է արժանացել ԵՏՀ կոլեգիայի կողմից (ԵՏՀ կոլեգիայի 2018 թվականի մայիսի 29-ի թիվ 101 կարգադրություն) եւ ԵՏՀ խորհրդի կողմից (ԵՏՀ խորհրդի 2018 թվականի սեպտեմբերի 14-ի թիվ 26 կարգադրություն) կողմից:

Ներպետական ընթացակարգերի անցկացման նպատակով Համաձայնագրի նախագիծն ուղարկվել է ԵԱՏՄ երկրներ:

2012 ***թվականի հաշվեփվության առաջարկությունների*** *6-րդ կետով* Կողմերի մաքսային մարմիններին առաջարկվել է ապահովել ներմուծման մաքսատուրքերի վճարման հետ կապված տեղեկատվության փոխանակումը:

Ընդհանուր գործընթացներին միանալու մասով աշխատանքների ընթացքի՝ ԵՏՀ-ի կողմից իրականացվող մոնիթորինգի շրջանակներում վերահսկիչ միջոցառման անցկացման պահի դրությամբ անդամ պետությունները հայտնել են «Ներմուծման մաքսատուրքերի վճարման հետ կապված տեղեկությունների փոխանակումն ապահովելու, ինչպես նաեւ այդպիսի տեղեկություններ պարունակող տվյալների բազա ձեւավորելու, վարելու եւ օգտագործելու» ընդհանուր գործընթացին միանալու՝ ազգային սեգմենտների պատրաստվածության բացակայության մասին:

2017 թվականին եւ 2018 թվականի անցած ժամանակահատվածում Կենտրոնական մաքսային մարմինների միջեւ արտաքին եւ փոխադարձ առեւտրի ինտեգրված տեղեկատվական համակարգի ընդհանուր գործընթացի օգտագործմամբ տեղեկատվության փոխանակում չի իրականացվել:

2016 ***թվականի հաշվեփվության առաջարկությունների*** *9.1* ***կետով*** Հայաստանի Հանրապետության, Ղրղզստանի Հանրապետության լիազորված մարմիններին՝ հաշվի առնելով 2010 թվականի սեպտեմբերի 1-ից հետո

ներմուծված ապրանքների մասով ներմուծման մաքսատուրքերի հաշվեգրման կարգի վերաբերյալ Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովի պարզաբանումները, ձեռնարկել միջոցներ՝ չբաշխվող հաշիվներին վճարված ներմուծման մաքսատուրքերի՝ ստուգմամբ հաստատված գումարների մասով Արձանագրության դրույթների պահպանման ուղղությամբ, արդյունքների մասին մինչեւ 2018 թվականի ապրիլի 1-ը տեղեկացնել Կողմերի ՖՎԲՄ-ներին:

Ղրղզստանի Հանրապետության Հաշվիչ պալատ ուղարկված՝ ԵՏՀ ֆինանսական քաղաքականության դեպարտամենտի 2018 թվականի հուլիսի 3-ի թիվ ТЖ-1600/09 նամակին, ԵԱՏՄ պայմանագրին Ղրղզստանի Հանրապետության միանալու մասին պայմանագրին (8-րդ հոդվածի 2-րդ կետ), 2014 թվականի դեկտեմբերի 23-ին ստորագրված, ինչպես նաեւ 2014 թվականի հոկտեմբերի 10-ին ստորագված փաստաթղթին (3-րդ հավելված) համապատասխան սահմանված է այդ անդամ պետությունների կողմից Արձանագրությունը կիրառելու մեկնարկի ամսաթիվը: Ընդ որում՝ Միանալու մասին պայմանագրով կարգավորված չէ անդամ պետությունների բյուջեներ հաշվեգրման եւ բաշխման ենթակա ներմուծման մաքսատուրքերի վճարման պարտավորության առաջացման ամսաթվի վերաբերյալ հարցը:

Հայաստանի Հանրապետության եւ Ղրղզստանի Հանրապետության՝ ԵԱՏՄ-ին միանալու մասին պայմանագրում, ինչպես նաեւ Արձանագրության մեջ նշված չեն Բելառուսի Հանրապետությունում, Ղազախստանի Հանրապետությունում եւ Ռուսաստանի Դաշնությունում վճարված ներմուծման այն մաքսատուրքերի հաշվեգրման եւ բաշխման առանձնահատկությունները, որոնց վճարման պարտավորությունն առաջացել է 2010 թվականի սեպտեմբերի 1-ից մինչեւ ԵԱՏՄ-ին Հայաստանի Հանրապետության եւ Ղրղզստանի Հանրապետության միանալն ընկած ժամանակահատվածում:

Որպես 2017 թվականի համատեղ ստուգման կազմակերպիչ՝ Ղրղզստանի Հանրապետության հաշվիչ պալատ ուղարկված՝ ԵՏՀ ֆինանսական քաղաքականության դեպարտամենտի դիրքորոշմանը համապատասխան՝ 2018

թվականի հուլիսի 3-ի թիվ ТЖ-1600/09 գրությամբ «ներմուծման մաքսատուրքերի գումարները ԵԱՏՄ-ին նոր միացող անդամ պետություններում 2010 թվականի սեպտեմբեր 1-ից եւ մինչեւ Արձանագրությունը կիրառելու մեկնարկի ամսաթիվը պետք է հաշվեգրվեն դրանց բյուջեներ եւ ենթակա չեն բաշխման ԵԱՏՄ անդամ պետությունների բյուջեների միջեւ»:

ԵՏՀ-ի ֆինանսական քաղաքականության Դեպարտամենտի կողմից Ռուսաստանի Դաշնության հաշվիչ պալատ 2018 թվականի հոկտեմբերի 24-ին թիվ 09-162 գրությամբ ուղարկված տեղեկատվության համաձայն՝ Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարությունը (ԵՏՀ ուղարկված՝ 2018 թվականի մարտի 27-ի թիվ 5-3/5548-18 գրությունը) եւ Ղրղզստանի ֆինանսների նախարարությունը (ԵՏՀ ուղարկված՝ 2018 թվականի հունվարի 11-ի թիվ 14-04-2/351 գրություն) կիսում են նշված դեպարտամենտի դիրքորոշումը:

ԵՏՀ ուղարկված՝ Բելառուսի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության 2018 թվականի հունվարի 26-ի թիվ 5-1-21/18786, Ղազախստանի Հանրապետության ազգային էկոնոմիկայի նախարարության 2018 թվականի ապրիլի 1-ի թիվ 19-3/1503 եւ Ռուսաստանի Դաշնության ֆինանսների նախարարության 2018 թվականի ապրիլի 9-ի թիվ 03-09-20/23310 գրություններին համապատասխան, մինչև Արձանագրության կիրառումը Հայաստանի Հանրապետություն եւ Ղրղզստանի Հանրապետություն ներմուծված ապրանքների մասով ներմուծման մաքսատուրքերի բաշխումը, որոնք, սակայն, մուտքագրվել են լիազորված մարմնի հաշվին դրա կիրառումից հետո ընկած ժամանակահատվածում, պետք է իրականացվի Արձանագրությամբ սահմանված կարգով:

Այս կապակցությամբ՝ ԵՏՀ-ի ֆինանսական քաղաքականության դեպարտամենտն առաջարկել է քննարկել Ղրղզստանի Հանրապետության լիազորված պետական մարմնի կողմից ԵԱՏՄ դատարան դիմելու հնարավորությունը տվյալ հարցով ԵԱՏՄ-ի մասին Պայմանագրի դրույթները պարզաբանելու դիմումով:

Ի պատասխան Ղրղզստանի Հանրապետության հաշվիչ պալատի առաջարկությանը՝ Ղրղզստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարությունը 2018 թվականի հոկտեմբերի 4-ի թիվ 14-4-2/11432 գրությամբ հայտնել է տվյալ հարցով ԵԱՏՄ դատարան դիմելու համար օբյեկտիվ պատճառների եւ հիմքերի բացակայության մասին:

2016 ***թվականի հաշվետվության առաջարկությունների*** *9.2* ***կետով*** **Ղազախստանի Հանրապետության հանրապետական բյուջեի կատարման նկատմամբ վերահսկողության հարցերով հաշվիչ կոմիտեին, հաշվի առնելով ընդերքօգտագործողների կողմից վճարված ներմուծման մաքսատուրքերի բաշխման հարցի հետ կապված Ղազախստանի Հանրապետության ազգային էկոնոմիկայի նախարարության դիմումի՝ ԵԱՏՄ դատարանի կողմից ուսումնասիրման արդյունքը, անցկացնել** 2016 **թվականին վճարված ներմուծման մաքսատուրքերի՝** 106112 **ԲԴԾ-ով հաշվեգրման հիմնավորվածության ստուգում: Արդյունքների վերաբերյալ մինչեւ** 2018 **թվականի ապրիլի** 1**-ը տեղեկացնել Կողմերի ՖՎԲՄ-ներին** (**կցելով ստուգման նյութերը**):

2016 **թվականի Հաշվետվության առաջարկությունների** 9.3 **կետով՝ հաշվի առնելով** 2016 **թվականի հաշվետվության** 9.2. **կետում նշված՝ Ղազախստանի Հանրապետության ազգային էկոնոմիկայի նախարարության դիմումի՝ ԵԱՏՄ դատարանի կողմից ուսումնասիրման արդյունքը, Ղազախստանի Հանրապետության լիազորված մարմիններին անհրաժեշտ էր միջոցներ ձեռնարկել՝** 2014-2016 **թվականներին բաշխման ենթակա ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների մասով Արձանագրության դրույթների պահպանման ուղղությամբ: Արդյունքների վերաբերյալ** մինչեւ 2018 **թվականի մայիսի** 1**-ը տեղեկացնել Կողմերի ՖՎԲՄ-ներին**:

Կողմերի Ֆինանսական վերահսկողության բարձրագույն մարմիններ (այսուհետ՝ կողմերի ՖՎԲՄ-ներ) ուղարկված՝ 2018 թվականի ապրիլի 28-ի թիվ 9-5-2-37/1634-И, թիվ 9-5-2-37/1635-И, թիվ 9-5-2-37/1636-И, թիվ 9-5-2-

37/1640-И գրություններին համապատասխան, Հաշվիչ կոմիտեի կողմից իրականացվել է 2016 թվականին ներմուծման մաքսատուրքերի՝ չբաշխվող 106112 ԲԴԾ-ով հաշվեգրման հիմնավորվածության հարցով պետական աուդիտ:

Հաշվիչ կոմիտեի կողմից իրականացված աուդիտորական ստուգման արդյունքներով չբաշխվող 106112 ԲԴԾ-ով ներմուծման մաքսատուրքերի մուտքերը 2016 թվականին ընդհանուր առմամբ կազմել են 4 781 276,1 հազ. տենգե, որոնցից ներմուծման այն մաքսատուրքերը, որոնց մասով վճարման պարտավորությունն առաջացել է մինչեւ 2010 թվականի սեպտեմբերի 1-ը, կազմել են 59 993,8 հազ. տենգե:

Մաքսային միության մաքսային օրենսգրքի 372-րդ հոդվածի շրջանակներում ներմուծված ապրանքների համար ընդերքօգտագործողների կողմից վճարված ներմուծման այն մաքսատուրքերի գումարը, որոնց մասով վճարման պարտավորությունն առաջացել է 2010 թվականի սեպտեմբերի 1-ից հետո (այսուհետ՝ ընդերքօգտագործողների կողմից վճարված ներմուծման մաքսատուրքեր), կազմել է 4 721 283,3 հազ. տենգե:

Ղազախստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարությունը ներկայացրել է առարկություն Ղազախստանի Հանրապետության Հաշվիչ կոմիտեի աուդիտորական հաշվետվության վերաբերյալ, որի համաձայն, Մաքսային միության մաքսային օրենսգրքի 372-րդ հոդվածով սահմանված անցումային դրույթներում նշված՝ Ղազախստանի Հանրապետության ընդերքօգտագործման ոլորտում ծագած իրավահարաբերությունների վրա Արձանագրության գործողությունը չի տարածվում:

Դրա հետ մեկտեղ, ԵՏՀ-ի ֆինանսական քաղաքականության դեպարտամենտը Ղազախստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարություն ուղարկված 2016 թվականի հոկտեմբերի 4-ի թիվ 09-238 գրությամբ պարզաբանել է, որ ներմուծման մաքսատուրքերի բաշխման հարցերը չեն մտնում Միության եւ Ղազախստանի Հանրապետության օրենսդրության մեջ,

Մաքսային միության մաքսային օրենսգրքի 372-րդ հոդվածի դրույթները դրանց վրա չեն տարածվում, այդ իսկ պատճառով 2010 թվականի սեպտեմբերի 1-ից վճարված ներմուծման մաքսատուրքերը ենթակա են բաշխման:

Ղազախստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության նախաձեռնությամբ՝ Ղազախստանի Հանրապետության ազգային էկոնոմիկայի նախարարությունը դիմել է ԵԱՏՄ դատարան՝ ընդերքօգտագործման պայմանագրերով ներմուծված ապրանքների համար վճարված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների բաշխման հարցով պարզաբանում ստանալու համար (2017 թվականի հոկտեմբերի 17-ի թիվ 19-3/2194//4360,3909-3 գրություն):

Հաշվիչ կոմիտեի գրություններին համապատասխան (2017 թվականի հոկտեմբերի 10-ի թիվ 8-5-2-40/2636/3478, 2017 թվականի հոկտեմբերի 25-ի թիվ 1-5-2-40/3565/3553 գրություններ)՝ ընդերքօգտագործման պայմանագրերով ներմուծված ապրանքների համար վճարված ներմուծման մաքսատուրքերը ԵԱՏՄ անդամ պետությունների բյուջեներ որպես եկամուտ բաշխելու վերաբերյալ որոշումը պետք է կայացվի ԵԱՏՄ դատարանի պարզաբանումն ստանալուց հետո:

Հաշվիչ կոմիտեի կողմից ուղարկված՝ 2016 թվականի Հաշվետվության առաջարկությունների 9.2 կետի կատարման վերաբերյալ տեղեկատվության համաձայն՝ «ԵԱՏՄ դատարանի պաշտոնական պարզաբանման բացակայության պայմաններում Ղազախստանի Հանրապետությունում ընդերքօգտագործողներից գանձվող (մինչեւ 2010 թվականի հուլիսի 1-ը կնքված պայմանագրերի շրջանակներում) ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների մասով Արձանագրության դրույթները՝ Ղազախստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության լիազորված գերատեսչության կողմից չկիրառելու իրավաչափությունը որոշելը հնարավոր չէ»:

Հաշվիչ կոմիտեի կողմից 2018 թվականի ապրիլի 28-ի թիվ 9-5-2-37/1634-И, 9-5-2-37/1635-И, 9-5-2-37/1636-И, 9-5-2-37/1640-И գրություններով Կողմերի

ՖՎԲՄ-ներին ուղարկված տեղեկատվության համաձայն՝ Արձանագրության դրույթները ներմուծման այն մաքսատուրքերի գումարների մասով չկիրառելու իրավաչափության հարցով, որոնց մասով վճարման պարտավորությունն առաջացել է 2010 թվականի սեպտեմբերի 1-ից հետո եւ որոնք վճարվել են 2014-2016 թվականներին ընդերքօգտագործողների կողմից, Ղազախստանի Հանրապետության ազգային էկոնոմիկայի նախարարության դիմումի՝ ԵԱՏՄ դատարանի կողմից ուսումնասիրման արդյունքի բացակայության պատճառով, Հաշվետվության առաջարկների 9.3 կետը 2016 թվականի համար չի կատարվել:

2014 թվականին՝ 14 289,1 հազ. տենգե, 2015 թվականին՝ 3 594 305,2 հազ. տենգե եւ 2016 թվականին՝ 4 721 283,3 հազ. տենգե, 2017 թվականին՝ ընտրանքային ստուգման արդյունքներով՝ 124 928,3 հազ. տենգե գումարի չափով ներմուծման մաքսատուրքերի չբաշխման հետևանքով ղազախական կողմը խախտել է Արձանագրությամբ («ԵԱՏՄ-ի մասին» պայմանագրի թիվ 5 հավելված) սահմանված՝ անդամ պետությունների միջեւ ներմուծման այն մաքսատուրքերի գումարները հաշվեգրելու եւ բաշխելու կարգը, որոնց մասով Միության մաքսային տարածք ներմուծվող ապրանքների առնչությամբ վճարման պարտավորությունն առաջացել է 2010 թվականի սեպտեմբերի 1-ից:

Հայաստանի Հանրապետության հաշվեքննիչ պալատի, Բելառուսի Հանրապետության պետական վերահսկողության կոմիտեի, Ղրղզստանի հանրապետության հաշվիչ պալատի եւ Ռուսաստանի Դաշնության հաշվիչ պալատի դիրքորոշմանը համապատասխան՝ 2018 թվականի հուլիսին Ռուսաստանի Դաշնության հաշվիչ պալատի կողմից Ռուսաստանի Դաշնության կառավարություն ուղարկվել է դիմում՝ նշված հարցով պարզաբանում ստանալու նպատակով Ռուսաստանի Դաշնության լիազորված պետական մարմնի կողմից ԵԱՏՄ դատարան դիմելու հնարավորության դիտարկման վերաբերյալ:

8. **Եզրահանգումներ**.

8.1. 2017 թվականին ԵԱՏՄ անդամ պետությունների լիազորված

մարմինների՝ Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության, Բելառուսի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության, Ղազախստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության գանձապետարանի կոմիտեի, Ղրղզստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության կենտրոնական գանձապետարանի, Դաշնային գանձապետարանի միջտարածաշրջանային գործառնական վարչության եւ ընդհանուր առմամբ Դաշնային գանձապետարանի կողմից ապահովվել է ԵԱՏՄ անդամ պետությունների միջեւ ներմուծման մաքսատուրքերը բաշխելու կարգի պահպանումը:

Լիազորված մարմինների կողմից 2017 թվականին հիմնականում պահպանվել են «Ներմուծման մաքսատուրքերի (համարժեք այլ տուրքերի, հարկերի եւ վճարների) գումարները հաշվեգրելու եւ բաշխելու, դրանք որպես եկամուտ Եվրասիական տնտեսական միության անդամ պետությունների բյուջեներ փոխանցելու կարգի մասին» արձանագրության («Եվրասիական տնտեսական միության մասին» պայմանագրի թիվ 5 հավելված) նորմերը՝ ներմուծման մաքսատուրքերի մուտքերի առանձնացված հաշվառման, դրանք յուրաքանչյուր անդամ պետության համար սահմանված նորմատիվներին համապատասխան բաշխելու մասով:

Անդամ պետությունների լիազորված մարմինների կողմից այլ անդամ պետությունների լիազորված մարմիններին ոչ աշխատանքային օրերի, արտարժութային հաշվի վավերապայմանների փոփոխության վերաբերյալ, ինչպես նաեւ Արձանագրության՝ 16-17-րդ կետերին համապատասխան կատարման համար անհրաժեշտ այլ տվյալների փոփոխության վերաբերյալ իրազեկումն իրականացվել է սահմանված ժամկետներում:

8.2. 2017 թվականին ԵԱՏՄ անդամ պետությունների բյուջեներ մուտքագրված ներմուծման մաքսատուրքերի ընդհանուր գումարը կազմել է 11 628,9 մլն ԱՄՆ դոլար (2016 թվականին՝ 9 816,9 մլն ԱՄՆ դոլար), 2016 թվականի համեմատ ընդհանուր առմամբ դիտվում է 1 812,0 մլն ԱՄՆ դոլարի կամ 18,5 % մուտքերի աճ:

Հայաստանի Հանրապետությունում 2017 թվականին միասնական հաշվին մուտքագրվել է 43 766 490,30 հազ. դրամի չափով ներմուծման մաքսատուրք:

Բելառուսի Հանրապետությունում 2017 թվականին միասնական հաշվին մուտքագրվել է 1 217 345,9 հազ. բել. ռուբլու չափով ներմուծման մաքսատուրք:

Ղազախստանի Հանրապետությունում 2017 թվականին միասնական հաշվին մուտքագրվել է 206 078 282,5 հազ. տենգեի չափով ներմուծման մաքսատուրք, այդ թվում՝ 683 378,3 հազ. տենգեի չափով տույժ:

Ղրղզստանի Հանրապետությունում 2017 թվականին միասնական հաշվին մուտքագրվել է 12 390 164,4 հազ. սոմի չափով ներմուծման մաքսատուրք:

Ռուսաստանի Դաշնությունում 2017 թվականին միասնական հաշվին մուտքագրվել է 588 461 197,6 հազ. ռուս. ռուբլու չափով ներմուծման մաքսատուրք:

8.3. Հայաստանի Հանրապետության 2017 թվականի պետական բյուջեի կատարման մասին հաշվետվության մեջ Արձանագրության 5-րդ կետի խախտմամբ առանձին արտացոլված չեն ներմուծման մաքսատուրքերի մուտքերի (վերադարձերի, պարտքի մարման դիմաց հաշվանցումների) գումարները:

8.4. Ղրղզստանի Հանրապետության 2017 թվականի պետական բյուջեի կատարման մասին հաշվետվության մեջ Արձանագրության 5-րդ կետի խախտմամբ առանձին արտացոլված չեն ներմուծման մաքսատուրքերի մուտքերի (վերադարձերի, պարտքի մարման դիմաց հաշվանցումների) գումարները, ինչպես նաեւ այլ անդամ պետությունների հաշիվներին արտարժույթով փոխանցված՝ բաշխված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարները:

8.5. Ղազախստանի Հանրապետությունում 124 928,3 հազ. տենգեի չափով ներմուծման այն մաքսատուրքերը, որոնց մասով վճարման պարտավորությունն առաջացել է 2010 թվականի սեպտեմբերի 1-ից հետո եւ որոնք ապրանքների ներմուծման համար 2017 թվականին վճարվել են «ԿԱՐԱԶԱԳԱՆԱԿ ՊԵՏՐՈԼԻՈՒՄ ՌՊԵՐԵՅԹԻՆԳ Բ.Վ.» ՓԲԸ, «ՊԵՏՐՈԿԱԶԱԽՍՏԱՆ ԿՈՒՄԿՈԼ

ՌԵՍՈՐՍԻԶ» ԲԸ կազմակերպությունների կողմից, անդամ պետությունների բյուջեներ չեն բաշխվել եւ չեն փոխանցվել:

2014 թվականին՝ 14 289,1 հազ. տենգե, 2015 թվականին՝ 3 594 305,2 հազ. տենգե, 2016 թվականին՝ 4 721 283,3 հազ. տենգե եւ 2017 թվականին՝ ընտրանքային ստուգման արդյունքներով՝ 124 928,3 հազ. տենգե գումարի չափով ներմուծման մաքսատուրքերի չբաշխման արդյունքում ղազախական կողմը խախտել է Արձանագրությամբ սահմանված՝ անդամ պետությունների միջեւ ներմուծման այն մաքսատուրքերի գումարները հաշվեգրելու եւ բաշխելու կարգը, որոնց վճարման պարտավորությունը Միության մաքսային տարածք ներմուծվող ապրանքների համար առաջացել է 2010 թվականի սեպտեմբերի 1-ից:

8.6. 2016-2017 թվականների ստուգման արդյունքներով չլուծված է մնում Հայաստանի Հանրապետության եւ Ղրղզստանի Հանրապետության կողմից ներմուծման այն մաքսատուրքերի հաշվեգրման եւ բաշխման կարգը, որոնց մասով վճարման պարտավորությունն առաջացել է ապրանքների՝ Հայաստանի Հանրապետության եւ Ղրղզստանի Հանրապետության մաքսային տարածք ներմուծելու պահին մինչեւ ԵԱՏՄ-ին միանալու ամսաթիվը եւ Արձանագրությունը կիրառելու մեկնարկը, որոնք, սակայն, Կողմերի միասնական դիրքորոշման բացակայության հետ կապված՝ վճարվել են չբաշխվող ԲԴԾ-ով դրա կիրառման մեկնարկից հետո:

8.7. 2017 թվականին ներմուծման մաքսատուրքերի վճարման հետ կապված՝ կենտրոնական մաքսային մարմինների միջեւ տեղեկատվության փոխանակումը, ինչպես նաեւ ԵՏՀ դրա ներկայացումն իրականացվում է էլեկտրոնային կապուղիներով այդ տեղեկատվությունը պարունակող փաստաթղթի գրաֆիկական էլեկտրոնային պատճենի տեսքով՝ դրանք որպես եկամուտ ԵԱՏՄ անդամ պետությունների բյուջեներ փոխանցելու միջոցով:

2017 թվականին Կենտրոնական մաքսային մարմինների միջեւ արտաքին եւ փոխադարձ առեւտրի ինտեգրված տեղեկատվական համակարգի ընդհանուր գործընթացի օգտագործմամբ տեղեկատվության փոխանակում չի իրականացվել:

9. **Առաջարկություններ**.

Շարադրվածի հիման վրա Հայաստանի Հանրապետության հաշվեքննիչ պալատը, Բելառուսի Հանրապետության պետական վերահսկողության կոմիտեն, Ղազախստանի Հանրապետության հանրապետական բյուջեի կատարման նկատմամբ վերահսկողության հարցերով հաշվիչ կոմիտեն, Ղրղզստանի Հանրապետության հաշվիչ պալատը եւ Ռուսաստանի Դաշնության հաշվիչ պալատն առաջարկում են՝

9.1. ԵՏՀ-ին՝ քննարկել Հայաստանի Հանրապետության եւ Ղրղզստանի Հանրապետության կողմից ներմուծման այն մաքսատուրքերի հաշվեգրման եւ բաշխման կարգը կիրառելու մասին հարցը, որոնց մասով վճարման պարտավորությունն առաջացել է ապրանքների՝ Հայաստանի Հանրապետության եւ Ղրղզստանի Հանրապետության մաքսային տարածք ներմուծելու պահին մինչեւ ԵԱՏՄ-ին միանալու ամսաթիվը եւ Արձանագրությունը կիրառելու մեկնարկը, որոնք, սակայն, վճարվել են չբաշխվող ԲԴԾ-ով՝ հետագայում, անհրաժեշտության դեպքում, Կողմերից մեկի (Բելառուսի Հանրապետության, Ղազախստանի Հանրապետության եւ Ռուսաստանի Դաշնության) լիազորված մարմնի կողմից ԵԱՏՄ դատարան դիմելու հնարավորությամբ:

9.2. Հայաստանի Հանրապետության եւ Ղրղզստանի Հանրապետության լիազոր մարմիններին՝ միջոցներ ձեռնարկել Արձանագրության 5-րդ կետի այն նորմերը կատարելու ուղղությամբ, որոնք վերաբերում են անդամ պետության բյուջեի կատարման հաշվետվությունում անդամ պետության լիազորված մարմնի միասնական հաշվին մուտքագրված ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների առանձնացված արտացոլմանը, եւ մինչեւ 2019 թվականի մայիսի 15-ը տեղեկացնել Կողմերի ՖՎԲՄ-ներին:

9.3. Ղազախստանի Հանրապետության հանրապետական բյուջեի կատարման նկատմամբ վերահսկողության հարցերով հաշվիչ կոմիտեին՝ անցկացնել 2017 թվականին չբաշխվող 106112 ԲԴԾ-ով ներմուծման մաքսատուրքերի հաշվեգրման հիմնավորվածության ստուգում: Արդյունքների

մասին մինչեւ 2019 թվականի մայիսի 1-ը տեղեկացնել Կողմերի ՖՎԲՄ-ներին (կցելով ստուգման նյութերը):

9.4. Ղազախստանի Հանրապետության լիազորված մարմնին՝

9.4.1. Միջոցներ ձեռնարկել 2014-2017 թվականներին բաշխման ենթակա ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների բաշխման եւ փոխանցման մասով Արձանագրության դրույթների պահպանման համար (2014 թվականին՝ 14 289,1 հազ. տենգե, 2015 թվականին՝ 3 594 305,2 հազ. տենգե, 2016 թվականին՝ 4 721 283,3 հազ. տենգե գումարի չափով, 2017 թվականին՝ հաշվի առնելով Ղազախստանի Հանրապետության հանրապետական բյուջեի կատարման նկատմամբ վերահսկողության հարցերով հաշվիչ կոմիտեի ստուգման արդյունքները):

9.4.2. Ներմուծման մաքսատուրքերի գումարների բաշխման եւ փոխանցման արդյունքների վերաբերյալ մինչեւ 2019 թվականի մայիսի 1-ը տեղեկացնել Կողմերի ՖՎԲՄ-ներին:

9.5. Բելառուսի Հանրապետության եւ Ղազախստանի Հանրապետության ֆինանսական վերահսկողության բարձրագույն մարմիններին՝ համատեղ վերահսկիչ միջոցառման արդյունքների վերաբերյալ հաշվետվությունն ուղարկել Բելառուսի Հանրապետության եւ Ղազախստանի Հանրապետության կառավարություններ:

9.6. Հայաստանի Հանրապետության հաշվեքննիչ պալատին՝ ուղարկել համատեղ վերահսկիչ միջոցառման արդյունքների վերաբերյալ հաշվետվությունը Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողով եւ Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն:

9.7. Ղրղզստանի Հանրապետության հաշվիչ պալատին՝ ուղարկել համատեղ վերահսկիչ միջոցառման արդյունքների վերաբերյալ հաշվետվությունը Ղրղզստանի Հանրապետության Ժոգորկու Կենեշ եւ Ղրղզստանի Հանրապետության կառավարություն:

9.8. Ռուսաստանի Դաշնության հաշվիչ պալատին՝ համատեղ վերահսկիչ միջոցառման արդյունքների վերաբերյալ հաշվետվությունն ուղարկել Ռուսաստանի Դաշնության կառավարություն, Ռուսաստանի Դաշնության Դաշնային ժողովի Դաշնային խորհուրդ, Ռուսաստանի Դաշնության Դաշնային ժողովի Պետական դումա եւ Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողով:

Հայաստանի Հանրապետության հաշվեքննիչ պալատի նախագահ՝	Բելառուսի Հանրապետության պետական վերահսկողության կոմիտեի նախագահի տեղակալ՝	Ղազախստանի Հանրապետության հանրապետական բյուջեի կատարման նկատմամբ վերահսկողության հարցերով հաշվիչ կոմիտեի անդամ՝
Յոլյան Լ.Ս.	Ա.Մ. Կուրլիպո	Ն.Ա. Նուրժանով

Ղրղզստանի Հանրապետության հաշվիչ պալատի աուդիտոր՝	Ռուսաստանի Դաշնության հաշվիչ պալատի աուդիտոր՝
Ա.Մ. Սադիրկուլովա	Ս.Ի. Շտոգրին